

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Ček, račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sara jevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Brezposelnost - mednarodni problem

Zeneva, februarja.

Mednarodno javnost zanima danes bolj kot kdaj prej pereče vprašanje, kako priti v okolišni strašni delavski krizi, ki jo označujemo z grozljivo besedo brezposelnost. Skoraj je ni več dežele, ki ne bi trpela radi nezaposlenosti delavstva. V Evropi ima največ brezposelnih Nemčija, — že skoraj 5 milijonov, potem pride Anglija s skoraj 3 milijoni, nadalje Italija (700 tisoč), Poljska (500.000), Avstrija (270.000), Češko-slovaška (200 tisoč) itd. Za izvenevropske države število brezposelnih ni natančno znano. Japonska jih izkazuje nekaj nad pol milijona. Zdržene države pa baje okrog 10 milijonov! Celo v taki državi, ki do sedaj sploh nikar ni poznala brezposelnosti kakor je Francija, so se pričeli kazati znaki nezaposlenosti in tudi Francozi štejejo — za enkrat samo desetisoče nezaposlenega delavstva in ne še v stotisočih in milijonih kakor v drugih državah.

Brezposelnost je torej postala mednarodni problem in se je kot tak tudi obravnaval na zadnji konferenci za brezposelnost v Ženevi, ki je bila sklicana na pobudo Mednarodnega urada za delo. Seveda bi bilo prezgodaj že govoriti o praktičnih uspehih in neposrednih posledicah, ki jih bo konferenca rodila. Vprašanje je tudi vse preveč zapleteno in ima vse preveč izrazito obilježje gospodarskih vzrokov, ki so v poudarjenih državah čisto različni. Vendar pa je mednarodni razgovor o brezposelnosti važen začetek za proučevanje pereče mednarodne krize in se bo dalo na doseženih osnovah dalje graditi. Za enkrat je bistven uspeh poročilo komisije za brezposelnost, ki je bilo predloženo. Mednarodnemu uradu za delo. Komisija je bila sestavljena iz zastopnikov delodajalcev, delavcev in vlad. Bilo je po enotenski debati precej soglasno sestavljeno. V vprašanju delovnega časa in delavskih plač, ki pridejo pri reševanju brezposelnosti bistveno v poštev, pa med delodajalci in delavci ni bilo mogoče doseči nobenega sporazuma.

Poročilo označuje kot vzroke brezposelnosti po vrsti najprej nadprodukcijo gotovih agrarnih proizvodov. Kmetiška proizvodnja se je deloma dvignila radi nekaj dobrih letin, deloma pa ker so posevki jako narasli v upanju na povečan trg, ki pa je izostal. Kupna moč agrarnih držav je radi tega padla in ker kmet ni imel denarja, ni mogel kupovati industrijskih pridelkov. Nadaljnji vzrok je nesorazmerje med pridobivanjem prvin in industrijsko predelavo. Ker ni mednarodnega zaupanja, so zlate rezerve neenakomerno razdeljene. Kapital cirkulira le nepopolno, krediti so zelo omejeni in so zato padle cene tudi v veliki trgovini. Potem je silno padla vrednost srebra in s tem kupna moč držav, ki imajo srebrno valutarno podlago. Po nekaterih državah so se zvišali produkcijski stroški radi raznih naravnih in zemljepisnih vzrokov. Ustvarila so se nova produkcijska centra, kar je v svetovni trgovini napravilo velikanski preobrat. Vse države z zaščitnimi carinami umetno ovirajo izmenjavo blaga, kar podražuje konsum. Končno je tudi naravno gibanje ljudi ovirano radi prepovedi ali omejitve izseljevanja v mnoge države.

Tako poročilo komisije, ki bo služilo kot podlaga za nadaljnja proučevanja. Komisija je že sedaj predložila nekaj praktičnih nasvetov, ki so se ji zdeli umestni na podlagi dosedanjih študij, in ki jih bo delovni urad sporočil po edinih državam. Gre v prvi vrsti za priporočilo, naj se delavsko zavarovanje v državah, kjer ga imajo, še bolj spopolni in razširi. V onih državah, kjer ga še nimajo, naj se čimprej vpelje. Nasvetuje se, naj bi se velika javna dela po posredovanju D. N. mednarodno razpisavala, ker države, ki imajo največ brezposelnih, skoraj nimajo več finančne zmožnosti, da bi razpisavala državna javna dela. Važna je tudi pobuda, ki jo je dal italijanski zastopnik, naj bi se prepoved izseljevanja v druge države, kolikor mogoče omilila, vendar v sedanjih razmerah ni verjetno, da bo uspela.

V vseh teh vprašanjih je komisija sklepala skoraj soglasno. Niso se pa delegati mogli zediniti, ko je padel predlog o skrajšanju delovnega časa in o tem, ali naj se vzporedno izvede tudi znižanje delavskih plač ali ne. Delavci so stavili predlog, naj se v svrhu pobiranja brezposelnosti razpoložljivi kvantum dela razdeli, a plače naj ostanejo na isti višini, da se ne zmanjša kupna moč širokih mas. Delodajalci pa so zahtevali, da znižanju delovnega časa sledi tudi znižanje plač in so to utemeljevali na ta način, da bodo tako padle tudi cene produktov in si bo tudi z zmanjšano kupno močjo delavec lahko nabavil potrebnih izdelkov. Na tej odločilni točki so se mnenja delila in se pozneje tudi v upravnem svetu niso mogla zediniti.

Vendar bo mednarodna akcija za pobiranje brezposelnosti šele tedaj mogla biti uspešna, ako bo dosežen sporazum med obema vodilnima skupinama delavcev in delodajalcev. Dokler pa do tega ne pride, tudi ni mogoče iz mednarodnega stališča pobijati brezposelnosti. Zato je bila prva ženevska debata o brezposelnosti samo začetek, na katerem se bo dalo morda dalje graditi. Čeprav se ni prinesla sredstva, ki naj odpomore brezposelnosti, se je vendar zedinila v vzrokih te največje sodobne mednarodne šibe.

Francosko posojilo Nemčiji

Zgodovinski dan v razvoju francosko-nemškega zblizanja — Velik državniški govor Brüningov odgovoren za uspeh

Pariz, 10. febr. tr. V finančnem ministrstvu javljajo, da je včerajšnja seja ministrskega sveta odločila v vprašanju francoskega posojila Nemčiji. Znano je, da je finančni minister Flandin simpatično sprejel predlog nemške vlade, ki je zaprosila za posojilo v znesku vsaj ene milijarde frankov, da bi mogla redno izvrševati svoja reparacijska plačevanja. Gotovi krogi, ki zblizanju z Nemčijo še niso naklonjeni, zato ker ne verjamejo miroljubnim izjavam nemških državnikov, dokler imajo glavno besedo v Nemčiji nacionalistične struje, so hoteli preprečiti, da bi Francija posojevala denar svoji sosedu. Borbo je vodil poslanec Franklin-Bouillon v parlamentu, v javnosti pa revija »Journal Industrielle«, kakor tudi nekateri listi, ki zrealizirajo mnenje desničarskih skupin. V teh krogih se je pred vsem trdilo, da pomeni posojilo Nemčiji nepotrebno spekulacijo, ker je gotovo, da bodo Nemci plačevali obresti v obliki bomb in topovskih krogel, kakor se je izrazila rojalistična »Action Française«. »La Liberté« je od svoje strani svarila pred to avanturo, ki je podobna predvojnemu posojilu carski Rusiji. Francosko meščanstvo je v Rusiji pustilo nad 20 milj. frankov svojih prihrankov in ne mara, da bi svoj težko prislužen denar dajalo na razpolago državi, ki bo vzdrževala razne

militaristične organizacije, ki bodo nekega dne zopet prišle pustošiti po obmejnih pokrajinah.

Veliki državniški govor nemškega kanclerja Brüninga, ki je pogumno poudaril v nemškem državnem zboru, da se ne bo klonil nobeni demagogiji, ampak bo mirno šel naprej po svoji začrtani poti, ki se mu zdi edino odresilna za nemški narod, je napravil velikanski utis tudi na francosko javnost, ker je to bilo prvič v desetih letih, da si je nemški kancler upal spregovoriti tako odločne besede v brk nacionalističnim agitatorjem. Posledica tega govora tudi ni mogla izostati. Propaganda proti posojilu je prenehala, francoska vlada pa je z mirnejšo vestjo prevzela odgovornost za dejanje, katero bi pred par meseci mogla le težko zagovarjati.

Ko je časopisje izvedelo za sklep ministrskega sveta, je sprejelo novico brez vsakih komentarjev. Celo desničarski listi trdijo, da je položaj postal sedaj mnogo bolj jase in da obstajajo vsi pogoji, da se posojilo Nemčiji brez strahu dovoli. Vaš dopisnik je izvedel na finančnem ministrstvu, da bo Nemčija dobila 800 milijonov frankov. Francoske banke so na vsak način zadovoljne s to rešitvijo, ker se jim nudi lepa prilika, da svoj denar, katerega imajo v izobilici, ugodno naložijo v Nemčiji. Danes v Franciji nikdo ne daje več kot pa

3 odstotne obresti za posojila. V Nemčiji bo denar dobil veliko višje obresti.

Akoravno posojena vsota ni velika, vendar pa se mora podčrtati važnost dejstva samega, namreč, da se po desetih letih neprestanega oklevanja prvič pojavi možnost, da gre francoski kapital v vladnim dovoljenjem v Nemčijo. Tukajšnji politični krogi vidijo v tem velik napredek, ki zna prinesiti mnogo koristi za medsebojno zblizanje.

Berlin, 10. febr. d. Tukajšnje časopisje je z velikim zadovoljstvom sprejelo na znanje, da je francoski ministrski svet dovolil, da francoske banke izstavijo posojilo nemški državi. »Vossische Zeitung« piše, da imajo Nemci sedaj vtis, da stoji na čelu sosedne republike vlada, s katero se lahko odkrito in lahalno pogaja. Nemčija bi rada v tem posojilu videla dvojno pomoč: materialno pomoč, katero ji nudi Francija za boj proti gospodarski krizi, in duševno pomoč s tem, da je pokazala, kako razume in kako spoštuje prizadevanje nemške vlade in nemškega naroda za ureditev Evrope.

Pariz, 10. febr. kk. Potem ko se udeležijo francoske velebanke začasnega kredita za Nemčijo, bodo sledila nova kreditna pogajanja med francosko narodno banko in nemško narodno banko ob priliki seje nadzorstvenega sveta mednarodne reparacijske banke v Baslu.

„Cel koš grehov“

Kai očita Italija Franciji

Pariz, 10. febr. kk. Na Mussolinijev intervju, ki je bil te dni objavljen v »Intransigent«, je izšlo danes zanimivo spopolnilo v pisni izjavi, ki jo je prejel imenovani list od glavnega urednika »Tribune« Forges-Davanatija na vprašanje, kaj je vzrok francosko-italijanske napetosti.

Za glavnega urednika vodilnega lista fašizma so obstoječa sporna vprašanja, kakor konvencija za pomoč pri paritetu, italijanske zahteve v Tunisu in ob libijskih mejah, bagatele, ki bi se lahko brez težave rešile, če se ne bi bila Francija po vojni usmerila na izrazito protitalijansko politiko v cilju, da očira in prepreči porazidlo Italije. Cel

koš grehov očita direktor »Tribune« Franciji. Že med mirovnimi pogajanjmi so bili vsi francoski napori naperjeni na to, da pripravijo Italijo ob sadove njene zmag. Pozneje je Francija sklenila zvezo z Jugoslavijo, obnovila antanto z Anglijo in se skušala celo približati Nemčiji, samo da bi potlačila svojega tekmeča na jugovzhodu. Vse italijansko prizadevanje za sporazum se je v Parizu vedno hladno odklanjalo, kjer popolnoma napačno razumevajo prave politične tendence fašizma in smatrajo vsako manifestacijo italijanske narodne zavesti za sovraženo čin proti Franciji.

Pogumna borba dr. Brüninga

43 poslancev poslanih pred sodišče - Pomemben govor zun. ministra

Berlin, 10. febr. kk. Po skoro 12urni seji, ki je trajala od 3 popoldne do pol 3 zjutraj, je nemški državni zbor kljub vsemu odporu in obstrukcijskim poskusom dovršil reformo poslovnega reda. Tudi v nočni seji so se ponavljali predlogi za zavlačevanje in se je zahtevalo poimensko glasovanje, toda ves hrup in vsi protesti opozicije niso pomagali. Pri zadnjem glasovanju je bilo 43 poslancev, proti katerim je vloženih skoro 100 sodnih preiskav, izročenih sodišču z 292 glasovi vladnega bloka proti 9 glasovom. Posrečilo se je tudi, da se je poleg reforme poslovnega reda opravilo še prvo in drugo čitanje tiskovnega zakona, po katerem se morajo oni poslanci, ki se podpisujejo kot odgovorni uredniki, odreči svojih imunitet. Pri današnji debati o zunanji politiki je že veljal novi poslovni red s poostrenimi določbami o interpelacijah, o predlogih nezaupnic itd.

Berlin, 10. febr. kk. Na današnji seji državnega zbora je imel svoj veliki govor zunanji minister dr. Curtius, katerega so s strani desnice, deloma pa tudi s strani njegove lastne stranke, čisto napadali. Se prej so izjavili narodni socialisti, da v tem državnem zboru z organizirano kršitvijo ustave ne bodo več sodelovali, in so potem skupno zapustili zakonodavno dvorano s trikratnim vzklikom: »Heil!«, dočim jim je levica ironično ploskala.

Nato je dr. Curtius začel svoj govor in omenjal najprej studijski odbor za evropsko sodelovanje. Naglašal je potrebo regionalnih sporazumov in izrazil zadovoljstvo, da se je Sovjetska Rusija izjavila v nateču pripravljenosti, udeležiti se posvetovanja. Središčni evropskih vprašanj je nemško-francosko razmerje. V Franciji mora prodreti spoznanje, da nemške zadeve niso nezdružljive z življenjskimi potrebami drugih narodov. Nastajajo nova zavest skupnosti. Nemčija pa noče, da bi se nova

Evropa zgradila na podlagi najhujšega zloma Nemčije. Glede vprašanja razorožitve je izjavil dr. Curtius, da zahteva Nemčija zase isto stopnjo varnosti, kakor jo zahtevajo zase druge države. Ko je omenjal vprašanja poljskih manjšin, je poudaril, da bo Nemčija na majskem zasedanju Društva narodov natančno proučila poljsko poročilo in si pridržala pravico, staviti potrebne predloge, če poročilo ne bo odgovarjalo nemškemu pričakovanju. Dalje je dr. Curtius odklonil izstop Nemčije iz Društva narodov, ki ga je zahtevala interpelacija desničarskih strank. Samo, če se bo Društvo narodov odtegnalo spolnjevanju svojih nalog, bi bila nemška vlada morda nekega dne prisiljena k temu, da sklene svoj izstop. Ob koncu svojega govora je omenjal dr. Curtius reparacijsko vprašanje. Nemčija ne bo raztrgala Youngovega načrta. Gotovo je, da bo Nemčija o svojih javnih obveznostih razpravljala samo s sredstvi mednarodnega pravnega reda. Toda nemški upniki vedo, da je Nemčija vedno odklanjala jamstvo za spolnitev Youngovega načrta.

Berlin, 10. febr. AA. Državni kancler dr. Brüning je govoril na sestanku westfalske zveze roko-delcev in dejal, da je treba v Nemčiji preosnovati davčno zakonodajo. Sprito sedanjih kompliciranih zakonov davkoplačevalce ne uživa več potrebne pravne varnosti. Čim prej sprejme parlament novi državni proračun, zakonske osnutke o poljedelstvu in predloge za pomoč v vzhodnih pokrajinah, bo opravil svoje delo in bo lahko odšel na daljši dopust. Vlada se bo mogla posvetiti vprašanjem preureditve socialnega zavarovanja in stanovanjskega problema in sestaviti zadevne zakonske načrte za parlament. O reparacijskih bremenih je dr. Brüning izjavil, da nihče ne veruje v njih trajnost. Napačno pa je soditi, da bi bile reparacije edini vzrok sedanjega težkega položaja Nemčije.

Velik proces v Belgradu

Belgraški podžupan tožen radi klevet

Belgrad, 10. febr. l. Pred belgrajskim sodiščem se je danes pričela razprava proti prvemu belgrajskemu podžupanu dr. Miroslavu Stojadinoviću, ki ga toži belgrajski odvetnik Bogdanović radi klevete in žalitve časti. Ta proces ima deloma politično ozadje in je posledica velike kampanje, ki se je vršila lansko leto proti bivšemu županu Saviću in podžupanu dr. Stojadinoviću.

Kakor znano, je odvetnik Bogdanović nedavno s svojim podpisom objavil, da je podžupan Stojadinović po neredni poti prišel do doktorske diplome, da je med vojno dezertiral in da je njegova šolska kvalifikacija zelo sumljivega izvora. Isto je dobesedno trdil tudi na današnji razpravi. Advokat Bogdanović se čudi, da ga dr. Stojadinović radi teh težkih žalitev ni tožil, marveč mu je odgovarjal po časopisju, radi česar je tudi danes prišel pred sodišče.

Dunajska vremenska napoved. Pojavljalo se bo vedno več visokih oblakov. Temperatura se bo zvišala. Ponekod bo južno vreme. Zvečer ali ponoči od srede na četrtek bo morda nevarnost moke megle in poredice.

Obletnica kronanja Pija XI.

Rim, 10. febr. ž. Jutri in pojutrišnjem bo v Vatikanem mestu proslava druge obletnice podpisa lateranske pogodbe in obnovitve lateranske države. Pojutrišnjem bo deveta obletnica kronanja papeža Pija XI. V cerkvi sv. Petra bo slovesna služba božja. Trg pred cerkvijo bo razkošno razsvetljen, ravno tako fasada cerkve. Ob pol petih popoldne pojutrišnjem bo slovesna otvoritev radiopostaje Vatikanskega mesta. Papež bo v spremstvu kardinalov odšel iz rezidence v radio-postajo, kjer bo pregledal vse aparate. Ob tričetrt na 5 bo imel v mikrofoni govor v latinščini. Papežev govor bo napovedal senator Marconi. Ker je ta govor namenjen vsemu svetu, ga bo papež izrekel v vseh važnejših jezikih. Prenašale ga bodo razne radiopostaje. Nato bo papež odšel v vatikansko akademijo, kjer bo prisostvoval slavnostni seji.

Zatruje se, da bo jutri predsednik vlade Mussolini od sv. Očeta sprejet v avdienco. Ta avdiencia naj naglasi važnost sporazuma med Italijo in Vatikanom.

Bravo, donavski ban!

Novi Sad, 10. febr. ž. Banška uprava je izdala naredbo, da morajo v treh mesecih skleniti zakon vse tiste osebe, ki živijo v konkubinatu. V slučaju, da konkubini sedanjega svojega odnosa v teku tega roka ne spremene ali z zakonsko zvezo, ali ne razrešijo divjega zakona, se bo z njimi strogo postopalo na ta način, da se bodo konkubine proglasile za neustavne ženske in izgnale v pristojne občine, oziroma se bodo kaznovale. Včeraj je še na ozemlju donavske banovine pričelo popisovanje dirjih zakonov. V Novem Sadu so jih našli 3000.

Osebnosti

Belgrad, 10. febr. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen za monopolnega kontrolorja v 2/1 v tobačni tovarni v Ljubljani Louis N. d. l. i., monopolski inspektor tobačne postaje na Širokem bregu.

Belgrad, 10. febr. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so povišani za zdravstvenega inspektorja sreskega načelstva sreza ljubljanskega v 1/4 dr. Živko Lapajne, višji zdravstveni svetnik v 1/5; za zdravstvenega inspektorja v 1/4 sreza kamniškega dr. Julij Dolenc, višji zdravstveni svetnik istega sreza v 1/5 in za višjega zdravstvenega inspektorja sreza mariborskega v 1/5 dr. Iv. Zorijan, zdravstveni svetnik v 1/6.

Za zaščito našega žita

Belgrad, 10. febr. AA. O priliki sprejetja zakona o izpremembi tarif v splošnih carinskih tarifah smo dobili tole obvestilo: Da ne pride radi čedalje večje disparitete v državi nasproti cenejši ruski in madjarski pšenici in madjarski moki v naši državi do škode za našo produkcijo, so na predlog ministra za trgovino in industrijo povećane carinske postavke za pšenico s 5 na 10 zlatih Din, za tursko 2 in pol na 5 zlatih Din, za pšenično moko pa z 8 na 16 zlatih Din.

Belgrad, 10. febr. AA. Nove olajšave pri izvozu kornu. Da se omogoči plasiranje kornu iz naše kraljevine na tuji tržišči in odpravo konkurenca te kornu na svetovnih tržiščih, so izdane nove olajšave za izvoz kornu preko kopnih obmejnih postaj na naših železnih. Te olajšave znašajo 20% do zdej veljavnih popustov. Dalje so izdani popusti za postaje in pristanišča v iznosu 25% normalne specialne tarife št. 1. Ti popusti stopijo v veljavo, kadar bodo objavljeni v »Službenih novinah«.

Grki zahrvili incident na bolgarski meji

Sofija, 10. febr. AA. Bolgarska agencija poroča: Grška in bolgarska vojaška komisija, ki je imela nalogo, da izvede anketo o obmejnem incidentu, je končala svoje delo. Člani komisije so podpisali protokol, ki ugotavlja, da je bil grški vojak ubit na bolgarskem ozemlju in da je rabil puško, ker so v njegovi bližini našli tri izstrelke. Nadalje so ugotovili, da je ta vojak streljal na bolgarsko stražo iz zasede. Vojski, ki so stražili na bolgarski in grški meji in ki so izzvali incident, bodo izmenjeni.

Albanci nezadovoljni

Vsak moški mora vstopiti v oboroženo organizacijo

Dunaj, 9. febr. 1931.

Vaš dopisnik se je imel priliko razgovorjati z odličnim albanskim inteligentom, katerega ime pa na njegovo izrecno zahtevo mora ostati prikrito. Vaš dopisnik ga je izpraševal o stvareh, o katerih je v splošnem naša javnost zelo malo poučena, so pa za razmerje Albanije do Italije jako važne. Izjavil je na vprašanje o zadovoljstvu naroda sledeče:

»V splošnem se naš narod politično ni dozel. Politični dogodki se razpravljajo večinoma le pri tanki plasti inteligence. Vendar pa brez pritravanja lahko izjavim, da narod v splošnem ni zadovoljen s sedanjim režimom. Še manj pa s sedanji obojici Albanije do Italije. Da nam je Italija pritisnila v sedanjem režimu le sramotno masko njene kolonije, je le preveč odkrito in tudi za preprostega Albana jasno. Najboljši dokaz za to so revolucije, ki so se mnogokrat ponovile pri okupaciji dežele po Italijanih. Gotovo je g. dopisnik zasledoval proces proti mlademu katoliškemu duhovniku, D. Gyon Gazuliju, ki ga je politično sodišče po fašističnem vzorcu vpričo vsega kulturnega sveta obsodilo na sramotno smrt na vešalih. S tem »trašnim činom« se je hotelo prestrašiti množice. Toda kljub temu je izbruhnil med ljudstvom upor, ki ga je vlada le s težavo zadušila.

V zadnjem času se tudi nalagajo narodu veliki davki, ki pa služijo v svrhu oboroževanja po vzorcu Italije. Tako je bila uvedena oborožena organizacija mladine »Enti Kombëtare«, ki šteje sedaj okoli 30.000 članov. V to organizacijo mora vstopiti vsak zdrav albanski moški državlján v 15. letu svoje starosti. Tukaj se mladina veča v vojaških vajah. Vsebanje traja tri leta. Orožje pre-

skrbi država in jim da na razpolago vojašnice. Vodo imajo v rokah izključno italijanski oficirji. Tudi jaz sem moral biti član te organizacije. Večbajo se v vseh panogah modernega orožja. Sploh pa je vsa albanska vojaška moč izključno v rokah Italije. Vsa vojaška dela vodijo italijanski strokovnjaki. V zadnjem času gradijo s podvojeno hitrostjo letalske baze, nadalje utrjujejo pristanišča, v katerih so usidrane noče in dan italijanske vojne ladje, da priskočijo vladni na pomoč, če se ji uprejo revolucionarna plemena. Vsekakor ljudstvo to silno težko prenaša.

Največji odpor je vzbudilo to v mlajši generaciji, ki se izobražuje na tujih vseučiliščih. Albanija namreč nima nobenega vseučilišča. Večina našega dijaštva gre študirat na Dunaj. V Parizu in v razna mesta Italije. Mnogo jih je tudi raztepenih drugod po Balkanu. Povsod imajo svoje dijaške organizacije, kjer se dijaki shajajo. Ni čuda, če se v teh središčih demokracije nazvame naša mladina »demokratični nabel in spozna žalosten položaj nesrečne domovine. Volja inteligence in sploh naroda pa ne more priti do veljave, ker je parlament, ki šteje 50 poslancev, večinoma imenovan po fašističnem vzorcu, nekaj pa izvoljen zopet pod vladnim pritiskom. Tako imajo dandanes v parlament le vladni, oziroma Italiji prijazni ljudje.

Mnogo naše odlične inteligence je moralo iti v emigracijo. Ti izdajajo celo svoj v albanskem jeziku pisani list v Ženevi, ki se bori za svobodo in neodvisnost Albanije. V splošnem je nasproten vsakemu imperijalizmu katerekoli sosednje države. Zagovarja pa idejo združitve balkanskih narodov v eno državo. Sploh je naš mlajši rod večinoma prepričan s tem duhom, ker vidi edino rešitev malega albanskega naroda v združenem Balkanu.

Papež govori v radiu

Ženeva, 10. febr. (Interadio.) Papežev in Marconijev govor bodo prenašale vatikanske (na valu 1934 m) in vse italijanske radio-postaje dne 12. febr. od 16.30 do 17.30 srednjeevropskega časa.

Čs.-jugoslov. pogajanja

Praga, 10. febr. kk. V današnji debati v parlamentu je zahteval poslanec dr. Kramar, da naj se trgovinska pogajanja z Jugoslavijo čim prej dokončajo. Dobro razmerje Češko-slovaške s to državo stoji in pade z bodočo tarifno politiko. Zalibog je Češko-slovaška pri mirovnih pogajanjih zamudila urodno priliko, da bi si zagotovila lastne železniške zveze s to državo preko Medjarske in Avstrije. Sedaj bi bilo težko, pogajati se o tem z Madjarsko. Dr. Kramar pričakuje velike nepravilnosti, če se uresniči petletni načrt v Rusiji. Delovanje tovarnarjev, ki dobivajo v Rusijo stroje, je označil za zločinsko neumnost. Rusija grozi ubiti evropsko poljedeljskvo. Zelo ostro je govoril potem dr. Kramar radi prevelikega politiziranja birokracije. Nezaslišano je, da hočejo uradniški samo s tem napraviti kariero, da se vedno izjavljajo za ono stranko, kateri pripada vsakokratni resorni šef. Za najvažnejše naloge poslanske zbornice smatra, da se hitro reši vprašanje eksportnih kreditov in državnega jamstva za gotov del teh eksportnih kreditov in končno, da se ustanovi eksportni zavod.

Poljska in Jugoslavija

Varšava, 10. febr. AA. Na zadnji seji poljsko-jugoslovanske lige je bila ustanovljena kulturna sekcija z nalogo, da pripravi kongres poljsko-jugoslovanskih lig, ki bo 25. aprila t. l. za predsednika sekcije je bil izvoljen predsednik poljsko-jugoslovanskega društva, znani poljski književnik Antonij Ossendowski. Delo sekcije je razdeljeno v tri podsekcije: obča kulturna, književna in časopisna. Na kongresu bodo poročali poljski in jugoslovanski kulturni delavci. V zvezi s tem kongresom bodo svečane predstave v gledališčih v Varšavi in Krakovu.

Henderson o zračni vojni

London, 10. febr. Zunanji minister Henderson je imel pri nekem zborovanju mednarodne ženske lige nagovor, v katerem je med drugim izjavil, da se bo bodoča vojna vršila z zračnim orožjem, ki bi uporabljalo strupene pline. Dejal je, da je odveč povdarjati, da bi bilo tako vojskovanje mednarodni zločin. Preko naših moči gre, dati modernemu vojskovanju človečnosti. — Če izbruhne vojna, je ne moreta noben človek in nobena vlada nadzirati. Vsak član Društva narodov je po zakonu in časti zavezan k razorožitvi. Zato vemo vsi, da se sedanji položaj ne more trajno nadaljevati. Sedanja Evropa je prav tako polna težavnih problemov, kakor pred petimi leti. Kot zunanji minister velike evropske sile izjavljamo, da je ključ za mirno rešitev teh problemov v razorožitvi. Mednarodno zmešnjavo preteklosti moremo zaključiti. Novega svetovnega reda namreč ne moremo oživotvoriti, ne da bi se razorožili.

Mussolini ev umik

Newyork, 10. febr. Z. Zvedelo se je da je minister Adams ustavil postopanje proti generalu Butlerju, ker je italijanski poslanik dr. Martino po Mussolinijevem nalogu sporočil v beli hiši, da Rim ne želi, da bi se dobri odnosi med Italijo in Ameriko skalili s častnim razsodiščem. Če bi prišlo do častnega razsodišča, bi moral biti Butler najmanj odpuščen iz službe, na več pa bi mogel dobiti 15 let ječe. Italijanski poslanik je sporočil italijanski vladi, kako vznemirjenje je nastalo v USA radi Butlerja. Rim se je požuril s plemenito gesto likvidirati to vprašanje.

Združitev benediktinskih kongregacij v Avstriji

Dunaj, 10. febr. kk. V salzbški nadopitiji St. Peter zborujejo že od večraj opati vseh avstrijskih benediktinskih samostanov, da sklenejo združitev dosedanjih treh benediktinskih kongregacij v eno samo kongregacijo. Posvetovanja vodita papeževa vizitatorja opat dr. Zeller iz Triera in dr. Landesberger. Za opatijskega predsednika združenih benediktinskih samostanov je bil izvoljen opat dr. Teodor Springer iz spodnjeavstrijske opatije Seitenstetten.

Santiago Alba se vrnil v Španijo

Madrid, 10. febr. AA. V Španijo se je vrnil po sedmih letih pregnanosti znameniti španski politik Santiago Alba. Udeležil se bo volilne borbe, ki se polagoma razvija, kandidiral pa ne bo.

Konkordat z Grčijo

Atene, 10. febr. kk. Semkaj je dospel papeški nuncij iz Carigrada, da bo razpravljal o več neresenih vprašanjih katoliške cerkve. Kakor poročajo listi, ima nuncij nalog, pripraviti konkordat z Grčijo. Zadnji zakon o ljudskobolskem pouku je povzročil, da je bilo zatvorjenih več razredov v okoli 30 katoliških šolah. Tudi zakonski predpisi o noči duhovnikov so močno prizadeli katolicizem.

Nemiri na Kanarih

Lizbona, 10. febr. AA. Nemiri na otoku Madeiri se nadaljujejo. Prebivalstvo je p. oti inozemcem zelo sovražno razpoloženo. Demonstranti so napadli s kamenjem mornarje parnika »Carinthia«, ki so stopili na suho. — Pristaniške oblasti so pozvale parnike, naj ne pristajajo. Nemski parnik »Hamburg«, ki je na poti na Madeiro, je prejel brezlično obvestilo, naj krene proti Casablanci.

Vseindia zveza in konsekvatvici

London, 10. febr. AA. Na sestanku konservativnega odbora za Indijo v spodnji zbornici je Baldwin s toči izjavil, da se popolnoma strinja s stališčem konservativne delegacije na indijski konferenci.

Rezultat konference je bil, da je zmagalo načelo vseind. federacije. Konsevativna stranka pozdravlja ta dogodek in je pripravljena sodelovati pri nadaljnjem delu za indsko ustavo. Baldwin je dalje rekel, da se konservativna stranka ne veže z nobenimi predlogi.

Jamstva, ki jih je našel dr. Samuel Hoare v indijski debati v spodnji zbornici, tvorijo integralen del indijskega ustavnega načrta. Vprašanje je le, kako bodo ta jamstva zasigurana in oživotvorjena.

Parnik, ki more sprejeti vso L'ublan

London, 10. febr. AA. Gradnja 70.000 tonskega veleparnika paroplovne družbe »Cunard Line« napreduje tako naglo, da upajo, da ga bodo spustili v morje konec februarja 1932 namesto meseca junija, kakor so prvotno nameravali. Dimnik parnika bo tako velik, da je v njem prostora za spodnje dele 4 prvih parnikov pomoškega brodomnja »Cunard Line«. Krmilo tehta 150 ton.

Bal'a zre proti orientu

Belgrad, 10. febr. m. Vprašanje zgraditve Batine tovarne v Borovu pri Osijeku se je pričelo v obče razmotrivati in je prispelo v završni stadij. Ta tovarna bi imela biti največja v naši državi, ker bi se v njej producirali Batini izdelki ne samo za Jugoslavijo, marveč za ves Orient.

Predavanje bogoslovne akademije

Snoči je predaval prof. A. Snoj o »Duhu in slogu evangelijev«. Izjavil je naslednje misli: Evangelijem kot virom življenja Kristusovega posveča znanost vedno večjo pozornost. V novejšem času biblična kritika posebno intenzivno preiskuje evangelije same, njih jezik in slog, in jih proučuje s stališča literarne zgodovine. Antični kulturni spomeniki, ki se novejši čas odkriva (papiři), prikazujejo evangelije v novi luči. Vsebinska postaja jasnejša; jezik priča, da so evangeliji nastali v drugi polovici 1. stoletja. Jezik in slog vseh štirih evangelijev se odlikuje po izredni preprostosti. Knjiga evangelijev je v pravem pomenu besede ljudska knjiga, knjiga naroda; vprav zato je postala tudi knjiga narodov. Glavni vzrok, da so evangeliji postali knjiga narodov, je to, ker so po svoji preprostosti in po svojem duhu, po svojem znanju najvernejši izraz Kristusove preprostosti in obenem njegove veličine. V preprosti pisanih evangelijih so evangelisti dali božanski sliki Kristusovi najprimernejši okvir. Evangelij iso zato tako privlačna, ker sta si Kristusova in evangeljska govornica tako sorodni. Slog in duh evangelijev je v veliki meri duh in slog Kristusov. Od tod čar in moč evangelijev.

Prihodnje predavanje bo 3. marca. Predaval bo g. univ. prof. dr. Fabijan o »Katoliškem vrednotenju kulture«.

Žena v sovj. industriji

Moskva, 10. febr. AA. Ker zahteva izvršitev petletnega industrijskega načrta vedno novih delovnih sil, nameravajo strokovne organizacije pridobiti nove stotisoče žen za delo v industrijah. Zene bodo oprostile gospodinjstva tako, da ustanove nove zavode za otroke in deco ter pomnože število javnih ljudskih kuhinj.

Drobne vesti

Krško, 10. febr. AA. Okrajno načelstvo v Krškem razglša, da se bo lov občine Studene: oddal v zakup na javni dražbi za dobo od 1. jan. 1931 do 31. marca 1936. Dražba bo v soboto dne 21. febr. 1931 ob 9 dopoldne.

Bukarešt, 10. febr. Z. Po ljudskem šteju ima Bukarešt 625.000 prebivalcev.

Pariz, 10. febr. Z. Pogajanja romunskega finančnega ministra za najetje romunskega posojila sebljajo k zadovoljivemu koncu. Prva tranša bi znašala 35 milij. dolarjev, 10 milijonov bi se porabila za gradnjo romunskih železnic.

Kijev, 10. febr. Z. Večraj so se vršile velike protipoljske demonstracije. Od vlade so demonstranti zahtevali, da intervirna v korist Ukrajincev.

Budimpešta, 10. febr. kk. Kraljeva kurija je kot zadnja instanca danes odbila ničnostno pritožbo morilca svoje žene Bele Erdelyja, ki je svoječasno na Koroskem ob Millstatskem jezeru pahnil v brzno svojo soprogo, igralko Ano Forgas in jo potem v postelji zastrupil in zadavil. Kraljeva kurija je potrdila razsodbo prejšnjih instanc, s katero je bil Erdely obsojen na dosmrtno ječo.

Praga, 10. febr. kk. Zdravstveno stanje bivšega ministrskega predsednika Švehla je po triletni bolezni sedaj že toliko dobro, da je danes odpoval za več tednov na francoško riviero.

Budimpešta, 10. febr. kk. Naštareški madjarski politik, 85 letni grof Albert Apponyi odpotuje za dva meseca v Alžir, Tunis in Tripolis, da okrepi svoje zdravje.

Socialna demokracija in socializem

Od našega nemškega dopisnika

München, februarja.

Kako je z nemško socialno demokracijo? To reš je tudi že vi tam doli opazili, da je postala nekam čudno krotka in tiha. Res, pridna je postala in zvesto podpira Brünninov kabinet, ker se dobro zaveda, da edino tako drži na položaju Braunov kabinet v Prusiji. Lahko bi rekli, da je tako zadržanje uspeh politične modrosti. Toda ker se socialna demokracija med delavskimi masami še tudi nadalje obnaša kakor opozicija in ne neha metati med delavstvo svoje agitatorske fraze iz dnevnega časopisja, bo bržčas bolj pravilna sodba, da bi na eni strani strankarski voditelji v zavesti nemeči lastnega ustvarjanja radi podpirali vlado, na drugi strani pa med delavstvom vendarle igrali še nadalje vlogo nekakšne opozicije. Dejansko je nemška socialna demokracija potisnjena v defenzivo. Treba je vedeti, da se vedno širše plasti odločujejo od nje in prehajajo h komunistom. Ti ubajajo niso komunisti. S svojim izstopom iz socialistične stranke hočejo le pokazati nezadovoljstvo s kurzum voditeljev. Toda če bi prišlo zares, bi prav tako malo sledili rdeči zastavi ali sovjetski zvezi in šli v meščansko vojno, kakor pa je za revolucijo oni mali nastavljenec ali trgovec, ki je v zadnjih volitvah volil Adolfa Hitlerja.

Socialisti se radi sklicujejo na svojo številno moč in množino glasov, ki so jih zbrali tudi še pri zadnjih volitvah. Čeprav so nazadovani za nekaj stotisoče. Postaja pa tudi njim vse bolj očito, da se nahajajo v težki krizi. Ali mar niso med vojno izdali osnovne misli internacionale, za katero je umril Jaurés? Z vsemi močmi so nadaljevali s cesarsko inflacijo v povojnih letih in so mirno gledali, kako so nastajali Kuno, Stinnes in drugi. Krepko so držali ves čas streme velekapitalizmu, umetno vzdrževali spor med delodajcem in delavcem, zato, da je bil slednji trajno molzna krava.

Grški parlament za sporazum z Bolgarijo

Atene, 10. febr. kk. V poslanski skupščini je danes zunanji minister Mihalakopulos poročal o svojem delovanju v Ženevi in o bolgarskem sporu. O bolgarskem postopanju se je izrazil zelo zmerno in izrekel mnenje, da je še nekoliko upanja, da bo končno sbranje v Sofiji uvidelo, da je razsodišče edina možnost za rešitev gospodarskih vprašanj. Voditelji vseh strank so pozvali vlado, naj ne opusti nobenih naporov, da bi Grčija prišla z Bolgarijo do gospodarskega sporazuma, vendar pa da Grčija ne sme popustiti svojih pravic. Voditelj progresi-

Domače vesti

Ustanovitev podružnice Drž. obrtne banke v Ljubljani. Večraj sta se mudila v Ljubljani predsednik bolgarske obrtne zbornice Stojanović in ravnatelj Drž. obrtne banke Dragič. Imela sta sestanek z delničarji banke v Sloveniji, kjer je bil izvoljen poslovni odbor za podružnico, ki bo v kratkem začela poslovati. Kakor čujemo, se bo banka naselila v Zidarskevi hiši na Dunajski cesti, kjer je bila svoječasno Dobrovoljačka banka.

Zagreb, 10. febr. Z. Snežni viharji, ki so zaleteli lisni progo med Gračacem in Križem, so ponehali. Železniška uprava je takoj poslala tja kolone delavcev, ki so pričele s čiščenjem proge. Delo gre uspešno izpod rok in se bo promet čimprej upostavil.

Belgrad, 10. febr. AA. Generalna direkcija državnih železnic razglša, da stopi izpremenjeni pravilnik o brzoplačni in znižani vožnji po železnicah in parobrodih v državni eksploataciji s 1. marcem t. l. v veljavo.

Belgrad, 10. febr. Z. Po poročilu naše delegacije v Pragi dobro napredujejo pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe s Češko-slovaško. Stilizacija pogodbe je v glavnem že dokončana. Naši delegati so med tem zahtevali od raznih ministrstev razna navodila, kako stališče naj nasproti nekaterim češko-slovaškim zahtevam zavzamejo.

Belgrad, 10. febr. l. Pojutrišnjem se izroči prometni proga Kosovska Mitrovica—Raška, ki je del Jadranske proge. Izročitev javnemu prometu se bo izvršila brez posebnih slovesnosti, ker se bo spomladi otvoril tudi drugi del te proge Raška—Kraljevo. Otvoritvene svečanosti se bodo vršile pri tej priliki.

Metode „Del. po'itike“

V Mariboru izhaja list, ki bi svojim malo številnim bralcem rad dopovedal, kako zelo socialen je, je pa vse prej kot to. Svojo idejno usmerjenost, kadar se namreč povzpne do nje, posnema navadno po svobodnomiselnem meščanskem časopisu, največkrat pa je brezidejen. V zadnji številki priobčuje brezsmiseln napad na »Slovenca«. V nekem dnevniku so izšle namreč pritožbe nekaterih komodnih ljudi, ki se zgrazajo nad brezposelnimi delavci, zbirajočimi se vsak dan pred borzo dela. »Delavska politika« pa se postavlja v pozor branitelja teh brezposelnih delavcev. Vso notico je zavila tako, kakor, da je omenjene nesocialne pritožbe priobčil »Slovenec«. Lista, ki je objavil, namreč »Slovenskega Naroda«, pa sliho ne omenja. Seveda, »Delavska politika« že večkrat ni mogla skriti svojih simpatij za »Slovenski Narod« in je umevno, da jih tudi sedaj ne more zatajiti. Ako »Slovenski Narod« priobči kakšno frivolno šalico na delavca, ki bi se kmalu ponesrečil pri opravljanju svojega težkega dela, jo »Delavska politika« takoj prepíše. »Delavska politika« na koncu svojega napada na naš list še smelo zatrjuje: »Kaj pravite?« (namreč naša kurziva) pa moči o krivcih, namesto, da bi jih obsojal in obsodil. Ugotavljamo, da v svoji kurzivi nismo nikoli molčali o pravih krivcih socialne bede in da smo vedno s pogumom in odločno rokavali nanje. Tega poguma bi se lahko »Delavska politika« učila pri nas. Istega dne, to je v soboto, ko je napad na naš list izšel v »Delavski politiki«, smo prav v rubriki »Kaj pravite?« odkrito pokazali na brezvestni moderni industrijski kapitalizem, ki zaslužuje človeštvo. Kolikokrat smo kritizirali posamezna podjetja zaradi njihovega postopanja z delavstvom, kolikokrat že grajali razne nesocialne slučaje in s tem dostikrat koristili morda prav članom onih organizacij, ki vzdržujejo s svojimi naročili in prispevki ljudsko tiskarno v Mariboru in »Delavsko politiko«, ki se v njej tiska! V šolo naj gre »Delavska politika« še, učiti se poštenih manir in poštenih metod v časopisnih debatah!

za desetisoče raznih strokovnih tajnikov. Očitno je, da je socialna demokracija v Nemčiji žalostno odpovedala in da mora sedaj nazadnje še kanceler Brüning z neprikrito podporo državnega predsednika Hindenburga s poldiktaturo reševati republiko in demokracijo proti skrajnim nacionalističnim elementom.

Socializem, ki je stranki dal lepo ime, pa mora žalosten stati ob potu, kajti ni več mesta zanj ne v centralnih vladnih uradih in ne v občini. Ni mesta zanj ne v bolniški blagajni, ne v delavskih uradih — povsod ga je pregnal siv birokracij. Kapitalizem ni nič manj silen danes kot pred desetimi leti. In delavec, zaposlen ali nezaposlen, ali ni bolj sužen kapitalizma kakor kdajkoli? Na socialni demokraciji leži krivda, da ni nikdar poskusila velekapitala resno prijeti za grlo. Nikdar ni poskusila napraviti iz delavca svobodnega moža s samostojno eksistenco. Vsaka delavska beda je bila dobrodošla — za agitacijo. Borila se je celo proti malim nasebnim in kolonijam delavskih hišč, pobijala je male obrate, ki so vendarle zmožni neodvisne eksistence — vse v svoji fiksnii ideji marksistične evolucije. Ta navidez ne naravna zveza med velekapitalom in socialističnimi strokovnimi organizacijami, pa je skozi in skozi utemeljena v Marksovih teorijah, ki je bil v vsem svojem nauku kapitalist le z obrnjenimi predznaki. Potem se je pridružil še vpliv hegeljanskih in liberalnih idej, ki so učile družabni red brez Boga in so s posmehom prepuščale nebo angelom in vrabcem.

Če torej pogledamo pozitiven rezultat sodobne nemške socialne demokracije, vidimo, da je pač rešila socialni problem za par milijonov svojih volilcev, ki jih je nastavila na razna varna uradniška mesta in jim preskrbela mesto v vodstvu strokovnih organizacij, toda resnični proletarijat od vseh socialističnih teorij nima ničesar.

Dr. W.

stov Kafandaris je smatral za dober znak, da se sedaj vesile prizadevajo na Balkanu odstraniti vse težkoče, dočim so prej bile mnogokrat privravnjene, netiti spore. Papanastasiu, predsednik prve balkanske konference, je pozval Mihalakopulos, naj da pojasnila o svojih prejšnjih izjavah glede manjšinskega prava, ki so se napačno razumevale. Mihalakopulos je odvrnil, da nikdar ni rekel nobene besede, ki bi se smela tolmačiti v škodo manjšinskega prava.

Belgrad, 10. febr. AA. Ker stopi zakon o občem upravnem postopku, ki je bil objavljen v »Službenih novinah« z dne 25. novembra 1930, dne 26. t. m. v veljavo, je predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve general Peter Živković predpisal navodila za ta zakon.

Zahvala

Za premožne dokaze iskrenega sočutja ob prebrdki izgubi našega nadvse ljubljene soproga, očeta, brata in sva-ka, gospoda

Ivana Potočnika

admin. kapetana I. kl. v pok. in posest.

se iskreno zahvaljujemo vsem znancem in prijateljem. Posebno se zahvaljujemo gg. zdravnikom za njihov trud, komandi mesta za častno vojaško spremstvo, g. ban. svet. dr. Francu Logarju, gg. tovarišem častnikom, tovarišem uradnikom banske uprave ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti.

Vsem in vsakomur prirčna zahvala.

Ljubljana, dne 7. februarja 1931.

ZALUJOČI OSTALI

Poročila s Primorskega

Trst, 8. februarja.

Proti duhovščini.

Gonja proti slovenski duhovščini je v polnem teku. Fašistični tisk je zdaj prešel k osebnim napadom. Tako se je »Popolo di Trieste« v eni izmed zadnjih števil spraval na č. g. Omerzo, župnega upravitelja pri Sv. Jakobu v Trstu. Očitati mu ne more nič drugega kot to, da je slovenski duhovnik, ki ni rojen v Trstu, čeprav ima italijansko državljanstvo. Napad pa velja predvsem mons. dr. Ukmariju, članu tržaškega kapitlja, in tudi samemu tržaškemu škofu mons. Fogarju. List očita škofu, da se obdaja s slovanskimi svetovavci, kakor je »srbofil« mons. Ukmarij, Italijane pa da odslavlja. Clankar priznava, da je dr. Ukmarij »pobožen in učen mož«, toda Slovenec je...

Ta drzni napad uradnega glasila fašistične stranke, pod katerega se je podpisal sam ravnatelj lista, je vzbudil pri slovenskih in italijanskih katoličanih ter pri pristnih Tržanih sploh pravo ogorčenje. Priseljenim fašističnim časnikiarjem, ki bi radi napravili v Trstu kariero, ni več nič sveto in ustavili se niso niti pri samem škofu, čeprav vedo, da ima vsled svoje priljubljenosti neizmeren vpliv med prebivalstvom in da v njem zadenejo vse mesto. Tako si ti gospodje iščejo lavorik.

Domačini — kakor zločinci.

Na tržaško prefekturo je bilo nedavno pozvanih pet uglednih Postojnčanov, in sicer odvetnik

dr. Vadnjal, oba Burgerjeva, lastnika znanih gostiln, g. Sever, gostilničar v Tihi dolini in veleposelnik Jurca. Razen dr. Vadnjala, ki je odšel v inozemstvo, so se vsi odzvali vabilu. Na prefekturi so jim očitali, da rujejo proti državi. Nato so jih na policijskem ravnanstvu slikali kakor zločince. Vsem imenovanim je policija že davno zaprla gostilne.

Slovenski organist ne sme na kor.

Goriški policijski ravnatelj je pozval k sebi organista iz Pevme, in mu prepovedal vstop na kor. Naslednjega dne je bil organist pozvan še k domačim karabinerjem. Ti so mu prepovedali ponoviti ter mu zabijali, da mora ubogati nje, ne pa župnika. Policijsko oblastvo ni navedlo proti organistu nikake določne obtožbe; poleg vsega je organist še mladoleten in je šele nedavno končal orglarsko šolo. Policija bi rada vsilila italijanskega organista, ki naj bi uvedel italijansko petje v cerkev. To je prvi poskus te vrste v goriški okolici.

Obsojeni komunisti.

Preteklo sredo je izredno sodišče v Rimu izreklo razsodbo proti prvi komunistični skupini iz Julijske Krajine. Obtoženci so povečini slovenske narodnosti. Obtožnica pravi, da so preteklo poletje in ladjedelni v Miljah širili komunistične ideje in trosili protifašistične letake. Tako so se pojavili komunistični letaki v gledališki dvorani

v Miljah, kamor so sklicali fašistični sindikalni voditelji delavce na zborovanje, nadalje v ladjedelnicah v Tržico in v raznih tržaških dvoranah. V tržaških predmetjih so komunisti 1. avgusta razobesili tri rdeče zastave.

Na 8 let je bil obsojen: Malalan Henrik, poglavar številne družine, z Opčin pri Trstu; Peter Črne iz Trsta in Rudolf Wilhelm z Opčin. Na 5 let so bili obsojeni: N. Chimisso in R. Davi, oba iz Trsta; nadalje Albert Danev (zdaj Danielli) z Opčin; Martin Tence iz Sv. Križa pri Trstu, in A. Jacus iz Poreča. Karel Stanič iz Sežane je dobil tri leta in Josip Mahor iz Milj, dve leti. F. Antoni je bil oproščen. Malalan Henrik je brat č. g. Malalana, dekana v Oslu.

Naslednjega dne je sodišče izreklo razsodbo proti drugi skupini, ki je bila obdolžena istih prestopkov. Silvester Zerbo, čevljar v Miljah, star 52 let, N. Pečarič (zdaj Pecchiari) in Fr. Steffe, čevljar v Kopru, so bili obsojeni na tri leta; V. Babič iz Kopra, M. Kariz, iz Trsta, in J. Benčina iz Trsta, na dve leti ter M. Cavalieri iz Trsta, na eno leto; trije drugi so bili oproščeni. Sodišču je predsedoval milični general Saporiti. O predsedniku Cristiniju, ki je obsodil na smrt štiri tržaške Slovence, se širijo razne vesti.

Lepi Pixavon-lasje

so sedaj tudi z

Pixavon-Shampooom

popolnoma brez sode

Jedan svežanj zadostuje za 2 pranja in stane samo Din. 3'50

Proti izročitvi tega kupona dobite VI jedan svežnjč Pixavon-Shampooona zastoj pri Vašem trgovcu.

Zločinčeva roka požiga naprej

Zopet požar pri Smarjah

Smarje na Dol., 9. februarja.

Nedavno smo poročali o dveh požarih na Plešah pri Smarju. Ljudje so se ravno komaj iznebili strahu, ki so ga pri obeh požarih prestali. Včeraj pa je začelo zopet nenadoma goreti okrog 11 ponoči v vasi Razdrto pri Smarju. Pogorel je hlev in pod z listnico posestniku Jakobu Kastelcu, po domače Pirčevemu Jaku.

Njegovo poslopje leži malo vstran od državne ceste tik nad železniškim tirom med drugim mostom in prvim predorom (računano od Smarja). V podu je zgorela slamoreznica in več gospodarskega orodja, dočim so mlatilnica, ki je stala pred podom, rešili. Dalje je zgorelo veliko zrezane krme, slame in 7000 kg sena. Živino, ki sicer ni bila v tako veliki nevarnosti, ker je bil hlev obokan in zato ni oženj prodrl v notranjost, so tudi vso spravili iz hleva. Posestnik pa je bil s krmo vred zavarovan za 25.000 Din. Pod zadnjih požarih je nameraval zavarovalnino še zvišati.

Kdo je zažgal, se sedaj še ne ve, najbrž za zopet zlobna roka. Ljudje so se ravno spravili k počitku — pogoreli gospodar je šel spat okrog 9, potem ko je nakrmil živino — ko naenkrat vse zbudi velik sij in glasno pokanje opeke na hlevu, ki je gorel. Takoj so vsi hiteli gasiti in reševati, kar bi se sploh rešiti dalo. Kmalu so prišli na kraj požara gasilci iz Smarja z oprema brizgalnami in se zopet izkazali zelo požrtovalne. Nekoliko pozneje so prišli tudi gasilci iz Škofljice, pa so kmalu odšli, ker je bil požar hitro omejen. Vsa vas je bila v veliki nevarnosti, da se požar ne bi razširil, zakaj na enem koncu pogorišča je bilo le par korakov do hiše posestnika Antona Selana, na drugem koncu pa je tudi zelo blizu kozolec posestnika Franca Krištofa. Velika sreča pa je bila, da je bilo na strehah veliko snega, ki je pred kratkim zapadel, da ni bilo nikakega vetra in da je z gorečega poda zdrčala skoraj popolnoma nezgorela slama s snegom vred.

Ljudje so zopet zelo prestrašeni, ker se boje nadaljnjih dejanj zločinčevega človeka. Daj Bog, da pride kmalu v roke pravice!

Požigalec grozi Borovnici

Borovnica, 9. febr.

Še so nam v svežem spominu nedavni požari na Dolenjskem v Smarju in v bližnjem Logatcu, delo maščevalnih, pa skoroda preje krutozlobnih rok. Sedaj se tudi Borovnici obeta nekaj sličnega. Zlobnež je po že znanem običaju z dopisnico vnaprej naznanil, da bo svoj posel poizkusil tudi v Borovnici in sicer ob cesti od gostilne Drašler na Dolah pa do Iv. Petriča v Borovnici, vključitvi tudi parno žago slednjega. Misliti si moramo, kako je ta vest vznemirila vse, zlasti pa one, ki prebivajo v krajih, kjer jim je bil požig naznanjen. To nedeljo je prejela to grozljivo dopisnico z navedeno vsebino tukajšnja pošta. Dopisnica je bila oddana v nabiralnik ambulanta voza pri jutrajnem osebnem voku na progi od Rakeka do Borovnice. Zadeve se je takoj lotilo orožništvo, ki je po naznačenih krajih nepretrgoma patroliralo in iskalo po vseh krajih sumljivih elementov. Doselej se jim še ni posrečilo najti zlonamerneža ali kakakega tipa te vrste, niti ni požigalec, hvala Bogu, izvršil svoje napovedi.

Požig, napovedan za nedeljo, se torej ni izvršil. Zato stojimo sedaj pred težko rešljivo zagonetko, naj li vzamemo to grozečo napoved za resno, izvršljivo tudi po napovednem času, ali za zlobno potegavščino, pa slednjič za napoved s povsem drugim, nam nejasnim namenom. V taki nedolčnosti je najbolje, biti za vsak slučaj pripravljen.

Da bi se pa javnost, ki bi bila v danem slučaju prizadeta, ne smela o tem obvestiti, kakor nekateri krogi menijo, je po našem mnenju nesmisel. Kako bi bili presenečeni, preje neobveščeni ter tako niti malo pripravljeni, ko bi se znašli sredi plamenov. Kdo bi jim odpomogel.

Kako reducirajo delavce v Ptuj

Ptuj, 9. febr.

Mnogo zadnje dni pišejo in govore o bedi, ki je zajela delavske sloje. To krizo počasi spoznava tudi ptujsko delavstvo. V tukajšnji tovarni za čevlje, v »Petoviji«, je zaposlenih nad dvesto ljudi. V kratkem času so tudi tu odpustili nekaj delavcev in to tik pred zimo, ki se je pravzaprav šele pričela. In dočim so nekaj slovenskih delavcev odpustili, so istočasno sprejeli v službo nekaj — inozemcev. Človeku se vsiljuje misel, da je to ravno obratno stališče ko v Nemčiji. V Nemčiji so domačini začeli močno gibanje proti tujim delavcem, kot pravi naš izseljenjski poslanik v Düsseldorfu, v ptujski tovarni pa odpustčajo jugoslovanske državljane.

Poleg tega so letos več delavcem znižali plače. Več delavcev so namreč pomaknili iz višjega v nižji razred, nekajkrat so poskočili kar za dva razreda nazaj. Težko bi bilo najti

O umoru na „gostlivanju“

Hum pri Ormožu, 9. febr.

O umoru rajnega Šuleka Martina smo izvedeli podrobno še sledeče:

Ko so se oni večer fantje med sabo stekli, je šla slabejša skupina Humčanov prosit za pomoč zelo močnega Šuleka. Ta pa je šel, svest si svoje moči, takoj nad fantje, jih pozval k miru ter glavnega kriveca oklofutal. Slednji je nato zagrozil: »Le čakaj, danes bo eden od naju mrzel.« Poslal je nato svojega brata po puško in se je kasneje skrčil v gozd, kjer je prežal na Šuleka, ki bi moral iti tam mimo, ker so ga priklicali. Ko se je Šulek približeval, je oddal fant usodopolni strel, ga zadel v prsa s tako silo, da je krogla na hrbtu izstopila.

Zanimivo je, kako je bil umor zasnovan. Fant je streljal, a njegov brat naj bi kot mladoleten prevzel krivdo nase, ker bi bila kazen mitejša. Ko je ta orožniku tudi tako izpovedal, se je temule vendarle zdela stvar preveč sumljiva. Zato je zahteval na licu mesta, naj mlajši fant s karabinko strelja v drevo, češ: »Če si res ti v temi zadel človeka, boš zdaj tudi drevo!« Dečko je resnično poizkušal streljati s puško, a poznalo se je takoj, da ne zna ravnati s takim orožjem. Orožnik je brž spoznal, da je sumil prav in da ta-le ni bil glavni krivec. Pod trdo besedo je fant priznal, da je streljal na Šuleka njegov brat. Nato jih je orožnik oba odvedel v zapor.

Ne bodi preveč gostoljuben

Sv. Rupert n. Laškim, 7. II.

Še ni skopnel stari sneg od januarja, že je prišel novi, pada od petka, dne 6. febr. naprej noč in dan, da ga bo kmalu za 1 m. Mnogi zameti, visoki po poldrugi meter in še več pa so nekatere poti in ceste sploh popolnoma zaprli, da je nemogoče vsak promet. Navzlic novi in hudi zimi pa se živo gibljemo; porok je letos nenavadno veliko, kar 11 parov je bilo eno nedeljo odklicanih.

Tudi veselo resnih dogodkov ne manjka v naših skritih, strmih in zasneženih kotih: pride pred kratkim v neko hišo v Trobendolu proti večeru neznan človek. Pravi da je iz Loke pri Zidanem mostu, da je mašinst z dobro službo in da bo najkrajšem času srečni dedič milijonske dote po stari teti, ki bi že rada umrla. Pozna da tudi hčerko iz hiše v katero je prišel nočevat, ki je omožena v Loku, in sedaj prihaja, da bi prosil za roko še druge hčerke. Ta je bila sicer nevesta, ki se je pripravljala za poroko. Toda dobri ljudje niso mislili nič hudega, in so neznanca vseeno pogostili ter mu pripravili toplo prenočišče. Ko ga drugo jutro hočejo povabiti na zajutrek, zapazijo, da je »bogatega« neznanca vzela noč, z njim pa je izginila tudi lepa vsotica denarja in še druge dobre reči! Pravijo, da ni vselej dobro, dober biti!

Pridobivajte novih naročnikov!

Mohorjani Finžgarju za 60letnico

V teku zadnjih dveh let se je semtertja mimogrede sprožila v našem časopisju misel, naj bi mohorjani izkazali Finžgarju nekako priznanje za njegovo delo pri Mohorjevi družbi s tem, da bi skušali družbi pridobiti toliko novih udov, da bi njih število znašalo ob Finžgarjevi šestdesetletnici 60.000, in sicer naj bi 60.000 mohorjanov izkazoval že družbin kolektor za 1931. Ta načrt je bil nekoliko drzen: pred dvema letoma je namreč izkazoval kolektor (za 1929) šele 51.049 mohorjanov; narasti bi moralo torej njih število v dveh letih za najmanj 8951. Ali se je to doseglo? Če pogledamo, koliko mohorjanov izkazuje letošnji kolektor, najdemo število 59.064. Število je torej naraslo v dveh letih za 8015. Navidezno se torej ni posrečilo, zaokrožiti število na 60.000. Pravimo: navidezno. Kajti v resnici je pa znašalo število že v jeseni 1930 nič manj nego 60.000, kakor vemo iz zanesljivega vira. Ta ali oni poročnik je namreč še naknadno prijavil kaj naročnikov, ko je bila statistika že natisnjena. Poleg tega je pa nastalo v novembru 1930, ko so knjige izšle, tako povpraševanje po njih, da je v kratkem času nekaterih knjig zmanjkalo, dasi se jih je natisnilo še precej za rezervo preko prijavljenega števila naročnikov. Nekateri bivši ali novi mohorjani so namreč ob času vpisovanja, ki se zaključuje vsako leto s 5. marcem, pozabili pristopiti, pa so želeli v jeseni knjige kupiti. Žal ni bilo mogoče vsem ustreči. Prav nič pa ne dvomimo o tem, da bo letos že ta mesec doseglo število mohorjanov, ki bodo že pravočasno naročili knjige, nad 60.000. Ljubljanska Prosvetna zveza je opozorila vsa prosvetna društva, da naj ob proslavi Finžgarjeve šestdesetletnice skušajo dvigniti število mohorjanov v svojem okraju. Jubilej kulturnega delavca se najlepše proslavi s tem, da se vrši kulturno delo, po katerem se je slavjenec proslavil. Prepričani smo, da je to najlepše vezilo, ki si ga želi tudi Finžgar za svoj praznik. Letos pobirajo poverljivi Mohorjeve družbe tudi prostovoljne prispevke za razširitev mohorjevih knjig med Prekmurci in našimi izseljenci. Tudi to nadvse potrebno kulturno delo naj najde letos kar najlepši odziv!

Miljarde v zraku

Belgrad, 10. februarja.

Uprava državnih monopolov je priobčila podatke, koliko tobaka in tobanih izdelkov je bilo prodanih v teku leta 1930. Prodane je bilo cigaretne tobaka in tobaka za pipe 4.800.000 kg, cigaret 5.075.000.000, cigar pa 42.000.000 komadov. Izkupček od prodaje teh predmetov je leta 1930 znašal 1.836.000.000 Din in je za 66.500.000 Din višji, kakor je bil leta 1929. Ta višji izkupček prihaja predvsem odto, ker so bile cene tobaka izenačene s cenami cigaret. Radi tega so kadilci sedaj rajši kadili narejene cigarete, kakor pa kupovali podražen tobak in cigarete morali še delati zraven. Radi tega je bilo leta 1930 pokajenih okrog 1.100.000.000 cigaret več, kakor prejšnje leto.

Od groze umrla

Vpričo požara.

M. Sobota, 9. febr.

Iz Brezovice poročajo o žalostnem slučaju, ki je zahteval življenje krog šestdesetletne starke.

Pri Toplakovih se je hipoma užgal kozolec slame. Bilo je nekako krog polnoči. Plamen je takoj obsajal vso okolico in ljudje so popolnoma preplašeni hiteli ven gledat, kje gori. Med drugimi je pritekla iz hiše tudi stara sosedica. Pogled na silni plamen jo je močno pretresel. Hipoma je zakrčila z rokami, zakrčila in se zgrudila na tla.

Ker se starika ni dvignila, so ljudje hiteli k njej. Mislili so, da je starko vrgla trenutna slabost. Tem večje je bilo presenečenje, ko so starko začeli tresti, a se ona ni zganila. Bila je že mrtva. Od groze jo je zadela srčna kap.

Žalne obleke in plašče

za dame in gospode dobite pri tvrdki

FRAN LUKIČ, Ljubljana

Največja in najcenejša izbira!

Gorska vas, ki se pogreza

Pariz, 5. februarja.

V Savojski leži vasica Mišoa. O tej vasi je ustno izročilo prorokovalo, da se bo pogreznila. In res se zdi, da se bo staro ljudsko prorokovanje izpolnilo. Blizu vasi na vzhodni strani leži na majhnem hribu občinski gozd. Izpod tega hriba kmetje večkrat čutijo zamolklo bobnenje, kakor da bi se pod zemljo prerivali in borile korenine starih 100letnih hrastov. Vendar se kljub temu ni zgodilo ničesar, kar bi bilo kazalo kako nevarnost.

Naenkrat pa je — bilo je 4. januarja t. l. — zemlja v vasi in okolici začela pokati ter se odpirati. Prestrašeni prebivalci so brž poklicali strokovnjake na pomoč. Ti pa niso mogli storiti drugega, kakor to, da so začeli meriti. In izmerili so, da del vasi v širini 150 m in v dolžini 700 m počasi polzi s hriba v dolino. Na vsem tem prostoru, 10 in pol ha velikem, so začele vse zidane hiše pokati, lesene pa se lezele narazen.

Ko se je to godilo, je bilo še mnogo dežja. Kmalu nato je pritisnil hud mrz in zapadel sneg.

Kmetje so se razveselili, češ, da bo mrz ustavil padanje vasi. Toda njihovo veselje je bilo pregodnje. Vas se je pogrezala dalje. Oblasti so postavile okrog vasi znake, da bi ugotovile, če se vas še pogreza in za koliko. Na nekaterih krajih je zemlja tako na široko počila, da bi v razpoklino mogla pasti hiša. Kljub temu pa kmetje niso hoteli zapustiti svojih hiš, čeprav so, kakor na ogromnih saneh drsli v prepad.

Toda v noči med 29. in 30. jan. se je zemlja začela tresti. Slišati je bilo strašno podzemeljsko bobnenje. Preplašeni prebivalci so planili pokonci, nametali na sani, kar so mogli svojega imetja in se razbegli na vse strani po bližnjih vaseh.

Dopisnik »Journala« popisuje vas, ki je obsojena na smrt, sledeče: »Selišče Mišoa leži 1100 metrov nad morjem. Sneg je bil visok 1 m, a nas ni oviral. Nič ni bolj žalostno, kakor gledati te hiše, ki vem, da so jih ljudje zapustili in da so obsojene na skorajšnji pogin. pa še žive in so še cele. Še više zavese na oknih. Pod širokimi stre-

hami še stoji skladovnice drv, pripravljenih za zimo. Matka, preplašena, ker je ostala sama, zvedavo pogleduje iz za priprtih vrat. Vaški vodnjak še žubori, četudi pritiska mrz. Stara peč, v kateri nikdar več ne bodo pekli kruha, se zdi, da plaka. A v njenem zidovju zijajo strašne razpoke. Splezal sem, gazeč globok sneg, do na novo odprtih prepadov nad vasio, 150 m višje. Videl sem kljub snegu, ki jih je pokrival, široke prepade. Matka hen polohi, ki je prej žuborel po zemlji, se izgublja v novem prepadu in pljusk njegove vode čujem izpod zemlje. Nikjer ne vidim, kje bi voda zopet pritekala na dan. Gotovo se nabira v kakem podzemeljskem nabiralniku, ki se bo nekega dne razlil in končal žalostno usodo obsojene vasi. Plast zemlje, ki se premika, je debela 2 m. Na nekaterih krajih so se hiše premaknile že za 10 do 15 metrov in z njimi se pomika tudi drevje, ki raste na vrtu okrog hiš.

To je žalostna slika gorske vasi, ki se pogreza.

Kaj pravite?

Na kmetih ne gledamo razno s kritičnimi očmi za meščanskimi izletniki, ki jih že njihova zunanost nekoliko pozdiguje nad nami podeželani, če pa nas le preočiti znaki dovedejo do tega, je to stvar okusa ali opravičene obzore.

Značilen je moj nedeljski ciklus. Ob zgodnji jutranji uri se pripeljem z avtom v Ljubljano. »Auf bika«, mi prihrumi nasproti, vstopičnemu v boljšo kavarno, z zelenjem orenani mladenci iz visoko inteligentnih krogov. »Vso noč sem plesal, pa sem še krancelj obdržal.« se obregne ob me, hilečemu k osamljeni mizi. In tam v kotu je zahrumela »Lepa naša domovina!«

Misli so mi nehoti ušle v naše lepe gore, k okrašenim junčkom, ki jih o kresu poganjamo v zelene planine in k pastirčkom, ki smo jih že privadili lepega pojmovanja o vzklilih radosti.

Druge jutro se mi je slišalo v dolini, pa jo mahnem v gorski sneg. Z vrha se kakor kočja vije številen sprevod smučarjev. Zadržanju se malce ponese, pa se zarje z glavo v sneg, ki je brzgal ko vodni curek po njegovem ostalem, zleklenem telesu. Naš kmet v takih slučajih zakliče: »O Marija! tam izpod snega pa je zokralilo: »Benti, pokat!« Zaspel sem — — — po dolgem odmoru — — —! Snega je namerlalo kar na metre. Ker tega nisem pričakoval, sem se brez krpljev trudil po bregu. Od daleč te opazim, da so vrata zadržnega stana na sležaj odprla. Teško je šlo, pa potrulil sem se h koči, da po naročilu zadržnega načelnika ugotovim dejansko stanje.

Čul sem o Vandalih, grdo so menda delali, kamorkoli so prišli. Bog zna, so li tudi oni z okovanimi policami drezali v zobila vrata in vdiral ključavnice? Če so imeli namen starbe konati, bi to utegnili storiti, vem pa, da bi znali upočevati vrednost desk, znoženih 1700 m visoko, zisti, če bi bila SPD kočja pred nosom.

Zameti so bili čimdalje hujsi. Da prikladem pomoč iz bližnje kočje, ustrlel me prazno. »Kaj ste pa ustrleli, morbi kokkosa kosa?« zadržem z nasprotnega brega. Ozrl sem se. Ker je imel sprednji nosi leseni in kratka ušesa, sem sodil, da mora le biti smučar. Smuk, smuk! Še preden mi oteverje steno, se že pričeli z brega doli v višnjekostjo odeto ogrnjeno telo z osmimi nogami, ki pa vendar ni utegnili biti niti rak niti pajk, ker se je izpod razvalin čulo: »Madona, duša!«

O zlohotne ročice, presajene z mestnih prometov in našo posurocelo dirjino gorskih viharov! Ali pa bo imel Prešern svoj prav! O ročarjih je menda govoril.

Smuk — brez smuk, olika naša dika!

Katoliški dom slovenskih deklet v Belgradu

Belgrad.

Ze precej se je raznesla vest, da želimo, hčemo, in moramo zgraditi svoj Dom v naši prestolnici — katoliški dom slovenskih deklet! Nas je zdaj tukaj toliko, ki iščemo v tem tujem kraju zasluzka in vsakdanjega kruha, pa nimamo takorekto ničesar svojega kamor bi se v silni zatekle. Kako smo potrebne takega Doma, vemo le me.

Kolikokrat je katera naših deklet na cesti, pa brez primerne službe ne ve ne kod ne kam. In če je še bolna, kam se naj obrne?

Naša sobica v Krunski ulici 23 je dostikrat prenapolnjena takih deklet. Kako žalostno pa je, če tam ni več prostora, in si mora prenočišče iskati drugje.

Kje ga naj dobi? — — — Vi, naši bratje in sestre v Sloveniji, ne veste, kako mnogo naših dobrih deklet se pogubi tukaj, ker ne vedo in nimajo kam, kadar gredo iz službe.

Zato je naša prva in največja naloga: zgraditi si svoj dom. Pomagati hočemo s tem našim dekletom, ki so tukaj in še pridejo za nami.

Priporočamo se tudi Vam, slovenske sestre, bratje, očetje in mamice, da nam tudi Vi, ki ste doma, pomagate zgraditi naš Dom v Belgradu. Vem, da so finančne razmere v Sloveniji težke, toda Vi nas razumete, zato upamo, v Vas in v Boga. Bog živi!

Slovenska dekleta v Belgradu

„Zmrznjenec“ ie ušel

M. Sobota, 8. februarja.

Včeraj zvečer je šla neka ženska iz M. Sobote proti Bakovcem. Ko je prišla nekako na sredo pota, je zagledala prizor, ki jo je napolnil z grozo. Na cesti je stal konj, za njim prazen voz, v razdalji kakih desetih korakov pa je čepel v snegu mož. Zani se je dozdevalo, da je mož mrtev in to jo je tako prevzelo, da se mu ni upala približati, narveč se je obrnila in jih je urnih pet ubrala proti Soboti.

Zena je po Soboti pripovedovala, da je naletela v snegu na mrljca. Novica je seveda vzbudila precejšnje zanimanje. Zadeva je bila prijavljena tudi sodniji in orožniški postaji. Takoj je bilo ukrenjeno vse potrebno in dva orožnika sta takoj odšla na lice mesta. Zelo sta se začudila, ko sta prišla na določeni kraj, pa tam nista našla niti konja, niti voza, niti »zmrznjenca.« Navidezni zmrznjenec se je med tem naveličal čepenja, skobacal se je na voz in se je odpeljal dalje.

Nekdo iz sosedne vasi je v Bakovec vozil »balo.« Tam se je precej napil. Alkohol ga je med potjo premagal in se ima zahvaliti le milni zimi, da je ostal v snegu pri življenju.

Uboj v Lahovčah pred sodniki

Jože Rožman obsojen na 6 let robije

Ljubljana, 10. februarja.

Pred malim senatom deželnega sodišča se je danes zaključil zadnji akt kmetske drame, ki se žal pogostokrat odigrava na deželi ob priliki ženitovanj. Taka drama se je godila lani 9. novembra v prijaznih Lahovčah pri Smledniku. Domači fantje so pili »prežec« ob svatbi Frančiške Skranjčeve. Demon-alkohol je zahteval dve žrtvi; ena je zaradi tega legla v grob, druga pa je odšla v težko ječo.

V hiši posestnice Katarine Zavrlove so pili »prežec« in plesali. Vina je bilo na skafu. Med fanti je bil tudi 26 letni posestnikov sin Jože Rožman, drugače miren, marljiv, krepak, a močno togoten fant. Med domačini je veljal za duševno nekoliko omejenega. Pač je dostikrat prav to vzrok, da taki ljudje, ki drugače ne store nikomur nič zalega, v skrajni razburjenosti izvrše težak zločin. V Zavrlovi hiši se je med mladim Rožmanom in tremi drugimi fanti razvilo prerekanje in zbadanje. Prepir se je preselil iz Zavrlove hiše na cesto. Zbadljivke in žaljivke, ki so letele na mladega Jožeta, so nanj tako vplivale, da je stekel do poda Marije Blatnik, kjer je imel skrito karabinko. Z njo je hodil po vasi.

Usodno srečanje

Hodeč po vasi je Jože Rožman srečal Janeza Dežmana st. Spustil se je z njim v pogovor, togoten je pripomnil: »Zakaj mi pravijo šlapa?« V nadaljevanju pa je še pristavil: »Prej boš ti poginil ko jaz.«

»Seveda bom jaz prejel,« je odvrnil Dežman. Kmalu nato je počil iz karabinke strel, ki je zadel Dežmana spredaj v prsa tik nad 7. rebrom. Projektel je šel skozi spodnjo krpo levih pljuč, raztrgal 12. vreteno hrbtenice in pretrgal mozeg. Janez Dežman se je z obupnim vzklikom zgrudil na tla nekaj korakov pred svojo hišo ter kmalu nato umrl.

Za današnje razpravo, ki je trajala od pol 9 do 10 dopoldne, je vladalo med prebivalstvom

Ljubljana

Zelje na ljubljanskem trgu

Ljubljana, 10. februarja.

Ljubljana je od nekdaj slovela po pristnem dobrem trnovskem zelju. Trnovsko zelje je fino, dobro kisano, prijetnega duha, lepo rumeno, skoraj belo, tako ko maslo, da se v ustih skoraj raztaja. Seveda niso vsi ljudje prijatelja zelja in nekdo med višji, ki odločajo, kaj Ljubljana sme jesti in česa ne sme, je najbrže hud sovražnik zelja. Od znane zeljarske alere, ko je mestni tržni urad neopravičeno maksimiral cene na 3 Din za kg, pa Ljubljana pogreša res dobrega zelja. Trnovski zeljarji so namreč tudi dobro računalni, pa so se šeteli vse stroške, ki jih imajo z nakupom zelja v glavah, z rezanjem, kisanjem, sploh z vsemi stroški za proizvodnjo kislega zelja. Ugotovili so, da zelja res ne morejo prodajati po Din 3 kg, kakor to zahteva tržni urad in zato niso več prišli na trg. Ta zeljarski štrajk traja še danes. Ne moremo odrekati vneemu tržnemu uradu, samo žal, da ta urad nastopa odločno zgolj le proti procentom, to je proti kmetskemu prebivalstvu, ki prinaša lastne pridelke na trg, največjo odločnost pa je pokazal prav tam, kjer ta odločnost ni bila na mestu, namreč proti trnovskemu zeljarjem. Skoraj prav nobene odločnosti pa ne kaže tržni urad proti mestnim posredovalcem, prodajalcem in pa proti mesarjem. Prasiče kmetje ponujajo že po Din 5.— kg žive teže, cena svinjskemu mesu pa se na ljubljanskem trgu kar neče premakniti nazvold. Tu bi bila odločnost tržnega urada res na mestu! Tržni urad je ovadil 8 ljubljanskih zeljariev zaradi navijanja cen, ker so prodali zelje po Din 4 za kg. Boljše delo oprava, če ovadi nekaj prekupecev živil na ljubljanskem trgu, ki navijajo cene neupravičeno še mnogo bolj, medtem, ko morajo trnovski zeljarji računati le s pičlim zasluzkom. Na ljubljanskem trgu je sicer nekaj zelja, ali kakšnega? Takega, kakor bi ga ljubljanske gospodije v prejšnjih časih ko še ni bilo zeljarskega štrajka, niti ne pogledale. Zelje, ki ga dovažajo nekateri prekupci v Ljubljano z dežele, je skrajno slabo, črno in smrdljivo, tako, da se človeku gabi. Vsaj danes smo imeli priliko gledati in dihati nekaj takega. Ljubljanske gospodije pa so prisiljene tako zelje kupovati po Din 3 za kg, med tem, ko bi z mnogo večjim veseljem rade dale še 1 Din, ako bi dobile fino in okusno trnovsko zelje. Ljubljancem mnogo spoštujejo post in ob petkih večina gospodinj rada pripravi za družino tudi zelje. Prejani petek pa je bilo na ljubljanskem trgu na razpolago tako slabo zelje, da ga je moral celo tržni urad zapleniti. Seveda se je to zgodilo okoli 11 dopoldne, tako, da ga je mogel prekupec večji del že prodati. V Ljubljano prihajajo tudi kuni z juga in se zanimajo za naše trnovsko zelje. Ljubljana, središče zeljarstva, na mora mirno gledati, kako odvažajo nieno fino zelje drugam, sama pa se mora zadovoljiti s slabim in smrdljivim zeljem. Naj tržni urad pusti trnovske zeljarje na trg in jim dovoli prodajati zelje po Din 4.—. Konkurenca med zeljarji bo že dovolj ostra — kljub temu, da je letos zaradi deževne jeseni manj dobrega blaga na razpolago, kakor druga leta, — da bodo zeljarji sami poskrbeli za znižanje cen, če bodo doseganje previse in če jim bodo to dovolili proizvojalci stroški. Svojo odločnost pa naj si tržni urad ohrani za druge važnejše prilike!

smledniške okolice veliko zanimanje, kar dokazuje precejšen naval poslušalcev v sobo št. 79, kjer se je vršila razprava.

Mladji Jože Rožman je bil obtožen zločina zoper življenje in telo (§ 178 kaz. zak.).

Obtoženi Jože Rožman je dejanje priznal. Ravnal je v pijanosti in razburjenosti. Priče so v glavem potrdile, kako se je dogodek razvijal. Zdravniški izvid navaja, da je obtoženec sicer nekoliko slaboumen, toda odgovoren za svoje dejanje. Zupanstvo označuje obtoženca za poštenega kmečkega fanta.

Po govorih državnega tožilca dr. Lučovnika in branitelja dr. Sajovica je predsednik senata s. o. s. g. Anton Mladič po kratkem posvetovanju razglasil

sodbo,

da je Jože Rožman kriv zločina uboja in se obsoja na šest let robije, v plačilo pogrebnih stroškov 300 Din, dočim se Dežmanovi glede ostalih zahtevkov napotujejo na civilno-pravno pot. Sodišče je hkratu izreko obsojencu tudi trajno izgubo častnih državljskih pravic.

V razlogih sodba navaja med drugim, da je obtoženi duševno obremenjen, da je bil v času dejanja močno razdražen in razburjen. Ni se pa sodišče moglo prepričati, da bi bil obtoženec v trenutku dejanja v popolni nezavednosti, ker se je točno spominjal vsega dogodka, kakor je to poveljal pred orožniki in v preiskovalnem zaporu. Obtoženčeva zavest je pa bila nekoliko zmanjšana, kakor to zahteva § 22 kaz. zak. in zato je sodišče določilo nižjo kazeno. Za olajševalne okolnosti je upoštevali priznanje, razburjenost in duševno manjvrednost.

»Šest let! Ali ste razumeli?« je naposled pripomnil predsednik senata. Obsojeni Jože Rožman je onemel in molčal. Njegov zagovornik je nato prijavil samo priziv glede previseke kazni, a se je odpovedal reviziji. Jože Rožman, ki je bil ves čas miren, se je nato poslovil s solzami v očeh od svojcev in ostalih znancev in odšel v zapore.

Kaj bo danes!

Drama: Zaprta.

Opera: Zakonska stavka. Gostov. Tegernseerjev. Izven.

Ljubljanski dvor, dvorana »Sloge«: Predavanje inžen. Klotiča »Kvarnerske luke in nova zveza Slovenije do njih.« Ob 8 zvečer.

Nočno službo imajo lekarne: Mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in mr. Hočevar, Celovska c. 34 (Šiška).

Novi službena pragmatika magistratnih uslužbencev — in osebe dohodarstvenega urada. V doglednem času bo stopila v veljavo nova službena pragmatika, v katere odkrili bodo vsi mestni uslužbenci. Tudi za osebe samostojnih ustanov, kakor elektrarna, plinarne, dohodarstveni urad itd. bo veljavna ta enotna pragmatika, kar je edino pravilno. Doslej so vse te samostojne ustanove odnosno podjetja imela za svoje uslužbenice vsaka svojo samostojno pragmatiko. Posebno poglavje v pogledu delovnega časa je tvorila taka pragmatika za dohodarstvene uslužbenice, t. j. za one, ki vrše zunanjo službo. Službeni čas za to osebe se je raztegoval za dnevno službo 11 ur, za nočno 13 ur ter za vsako drugo nedeljo 24 ur brez prestanka, tako da je napravil povprečno na mesec en nastavljenec 372 ur službe, in sicer 201 uro nočne, 171 ur za dnevne. Če primerjamo ta službeni čas z magistratnim nižjim osebjem, vidimo, da imajo pri manjših dohodkih dohodarstveni uslužbenci 160 ur službe več, poleg tega so magistratni uslužbenci od nedeljah in praznikov prosti, česar pri dohodarstvenih uslužbenih ni. Tudi v novem enotnem osnutku pragmatike je predviden za tiste, ki vrše zunanjo službo, isti delovni čas in kakor kaže, bo tudi ostal. Glavna težkoča za izvedbo 8 urnika je preobremenitev tozadevnih izdatkov. Da bi se tozadevni pomisleki odstranili in da bi se našlo potrebno krčenje, se je pojavil sledeči predlog: V lanskem proračunu so bile uveljavljene nove trošarine. Določeno je bilo tudi, da dobi dohodarstveni urad od čistega donosa 2 odstotno nagrado, in sicer dve petini od tega uradništvo, tri petine pa ostalo uslužbenstvo. Če bodo v bodoče trošarine ostale neizpremenjene in bo ostala še 2 odstotna nagrada, naj bi občinska uprava za to nagrado sprejela okrog 20 novih uslužbencev, katerih prejemniki bi se krili iz teh dveh odstotkov čistega donosa. S tem bi se omilila brezposelnost in do kruha bi prišlo 20 družin, ostalih bi se pa olajšal službeni čas. Vsekakor je predlog vreden uvaževanja in naj bi tudi občinska uprava pri uveljavitvi enotne pragmatike upoštevala željo dohodarstvenih uslužbencev.

O cenah življenjskih potrebščin v Ljubljani. Iz krogov konzumentov so prejeli. Čitali smo objave mestnega tržnega odseka ozir. mestnega fizikata, dalje poasnili iz pekovski in mesarskih krogov. Eni trdijo, da so se cene znižale, drugi pravijo, da iz raznih vzrokov cen ne morejo zmanjšati. V resnici potrošniki prav čisto nič ne občitimo kakega popuščanja cen najpotrebnejšim živilom, niti ne pri kislem zelju, katerega pa nikakor ne štejemo med glavne življenjske potrebščine, saj ga Ljubljanci ne jedo morda trikrat na dan. — Zemlja stane še vedno 50 par in je ohranila svojo staro težo belo moko je pa le v večji množini mogoče kupiti po 3.50 Din, dru-

Nadležni kašeli
bronhialni katar
odpravi naglo
KRESIVAL.

gače pa stane na drobno še vedno 4 Din. In kako je s cenami mesa in masti; slednja se je nekoliko pocenila, toda le radi preoblega blaga na splošnem trgu. Toda pri mesu se plačuje — izvzemši slabše kvalitete — še vedno stare cene in vendar imajo volji prodani na živo težo v Ljubljani ceno po 8—8.50 Din; teleča zaklana stanejo franko Ljubljana 14 Din; mastni prašiči zaklani in očiščeni 11 Din, mesnati prašiči (pršutniki) zaklani in očiščeni 9.50—10 Din. Kako obširno bi nadalje lahko govorili o cenah v ljubljanskih gostilnah, za katere se nihče ne zmeni. — Ravno tako se ne zgane od nobene strani proti neznosno navitim najemninam stanovanj, posebno v starih, predvojnih zgradbah, ki se radi pretiranih cen vsako leto in celo po večkrat znova amortizujejo, in k temu se od gotove strani celo sistematsko agitira, ne da bi posegle poklicane oblasti energično vmes. Kaj pa še cene obleke, čevljev itd. Vse še čaka nujne in temeljite rešitve.

● Vodna kolesa in tu bi e. O tem bo predaval v četrtak, dne 12. t. m. na tehnični g. ing. C. Znidarič. Predavanje bo ob 8 zvečer v gradbeni risalnici. Vstop prost. Vabljeni vsi, ki se zanimajo.

● Predavanje v »Pravniku«. Ker je gospod namesnik višjega državnega tožilca dr. Avgust Munda obolel, se današnje predavanje v društvu »Pravniku« preklicuje.

● Večerni gospodinski tečaj na gospodinskem šoli »Mladika«. Vpisovanje na drugi večerni gospodinski tečaj se vrši v četrtak, 12. t. m. od 16—18 v »Mladiki«. Pričetek tečaja v petek, dne 13. t. m. ob 17.

● Državni konservatorij v Ljubljani. Prihodnja, V. interna vaja konservatoristov bo v petek, dne 13. februarja v Filharmonični dvorani. Začetek točno ob 6 zvečer, konec ob pol 8. Vstop prost.

● Predavanje v kemičnem seminarju. Dne 13. t. m. bo predaval g. ing. Matija Zumer »O novem valjavnem postopku (Wälzverfahren) za predelavo rud in fužinarskih izdelkov«. Predavanje bo v kemični predavalnici realke, Vegova ul. 4. Začetek ob 17; dostopno je vsakomur.

● Slov. zdravniško društvo ima v petek, 13. t. m. ob 18 v predavalnici ženske bolnišnice redni znanstveni sestanek s sledečim programom: 1. Dr. Debevec predava: Limfomatozna tuberkuloza in njene maske. 2. Demonstracije bolnikov (prof. dr. Zakolar: Tri aktualne diagnoze).

● Tatvina železne blaginje. Precejšno škodo je napravil te dni neznan tat Ludoviku Dolničarju v Hrastju ob Savi, ki spada še pod ljubljansko policijsko upravo. Iat se je neopazeno splazil v Dolničarjevo spalno sobo in odnesel iz omare srednje veliko železno in zaklenjeno ročno blaginjo. V blaginji je bilo približno 3000 Din in knjiga z beležki. Denar je bil ves Dolničarjev, razen 260 Din, ki je bil last gasilskega društva v Šmartnem, katerega blaginjak je Dolničar.

● Vozičke krajevo. Kadar prično ljudje paziti na kolesa, na svoja stanovanja in na razne potepuhe, ki se klatijo okoli njih, najdejo ti še vedno kak nov predmet, za katerega se specializirajo. Tako je te dni neznan tat prišel s tatvinami ročnimi vozičkov. Pleskarskemu mojstru Ivanu Strojnu na Sv. Petra nasipu 65 je odpeljal dva štirikolesna vozička, vredna skupaj 1100 Din. Slugi Alojziju Kastelicu na Kongresnem trgu pa je najbrž isti tat odpeljal 800 Din vreden dvokolesni voziček, last trgovca Franca Novaka.

Celje

Intimna proslava Fr. Sal. Finžgarjeve 60 letnice. Brez posebnega bobnanja se je na 60. Finžgarjev rojstni dan zbrala lepa četa ljubiteljev njegove besede v dvorani Ljudskega doma, da se v duhu pridruži velikim izrazom hvalečnosti, ki jih je šestdesetletniku nudila ob istem času Ljubljana. Po uvodnih besedah predsednika KPD g. prof. P. Kovarčiča, ki je opravičil zadranega predavatelja univ. prof. dr. Metodolca, je recitali prosvetni tajnik g. I. Persuh Finžgarjevo socialno novelo »Naš vsakdanji kruh«. Nato pa je v lepo zaokroženem predavanju govoril o slavljencu g. prof. dr. Kajetan Gantar, pravilno povdarjajoč vlogo slavljenca v slovenskem kulturnem svetu. — Skromno a pristržno proslavo je občinstvo sprejelo z živahnim odobravanjem. Celje se bo imelo še enkrat priliko pokloniti tribunu naše ljudske besede, ko bo Gledališka družina uprizorila eno njegovih del.

Nabava vodomero. Mestna občina celjska razpisuje nabavo okoli 480 komadov vodomero ter sprejema tozadevne ponudbe do 28. februarja 1931. Nadaljnji podatki so razvidni iz razglasa na uradni deski mestnega načelstva. Kakor smo svoi čas javili iz seje občinske uprave, obstoja sklep, da se do konca l. 1931 uvede kontrola porabe vode potom vodomero. Ta sklep je bil nujen, da bi bilo mogoče zaščititi ob pomanjkanju vode pri mestnem vodovodu prebivalstvo pred težavami, ki bi bile z nastopom pomanjkanja združene.

Nesreča pri smučanju. 19 letni postajenačelnikovi sin Ernest Bolka iz št. Jurija ob juž. žel. je prošlo nedeljo pri smučanju padel tako nesrečno, da si je močno poškodoval desno zapestje. Morali so ga oddati v celjsko bolnišnico. Kakor je na eni strani pozdraviti entuzijazem, s katerim se posebno letos mladina posveča temu lepemu zimskemu sportu, tako pa ne moremo odobravati podjetnosti, ki jo posamezni novinci v tem sportu kažejo. Slučaj opisane nesreče ni letos prvi.

Smrt na cesti. Na cesti proti Zavodni pod železniškim mostom se je včeraj okoli 9 dopoldne pripetil tragičen dogodek, zaključek trpljenja slovenskega hlapca Jerneja. 53 letni vpokojeni rudar Frane Prevornik se je šele pred kratkim vrnil iz Nemčije, kjer so mu rudniki izselsali najboljši del življenja. Ko je včeraj korakal pod navedenim mostom, ga je nenadoma zadela kap in obeležal jo na mestu mrtev. Pokojnika so prepeleli na pokopališče revnili, na celjsko bolnišnico pokopališče.

Gledališka družina ima drevi ob osmih svoj sestanek, ki se ga naj radi bližajoče se premijere zanesljivo udeležijo prav vse članstvo.

Poizvedovanje

Zatekel se je pes tičar, črne barve, visok in mlad. Dobi se pri Ivanu Kozamerniku, zidarskem mojstru. Dobrova pri Ljubljani.

V gozdu blizu restavracije Bellvue je nekdo našel zlato verižico z obiskom. Lastnik jo dobi v uredništvu.

Šiba bo zopet pela

Washington, 7. febr.

Ameriški tisk se resno zavzema za ponovno uvedbo telesne kazni. Šibe, ki so bile v navadi v 18. stoletju, so se zdaj ohranile samo v državi Delavare. Še minuli teden je prejelo tam pet jetnikov po 20 »maček« (udarcev z jermenastim korobačem) radi nasilnega obnašanja pri delu. Po uradnih podatkih je zabeleženo v Delavaru dvakrat manj zločinov, kakor pa v sosednjih državah. Javnost pripisuje to blagodejnemu vplivu »maček«.

Država Indiana je že predložila parlamentu zakonski načrt o šibanju za poskus uboj ali

umor oz. ogroževanje javne varnosti z nevarnim orožjem. Jetniški pazniki bodo šibali obsojence na podlagi sodniškega ali tudi policijskega odloka in bo znašala najnižja kazen 10 udarcev.

Istovrstno je prejela Višja zvezna sodnija prošnja skupine sodnikov in porotnikov iz države New Yorka, ki tudi priporočajo šibe. Izjavljajo dobesedno: »Država naj zgradi sramotne odre, kjer bi bili vprico javnosti tepeni vsi, ki so zakrivali kazenski zločin, počenši z nevarnimi tatovi. Samo na ta način bomo zajezili povodenj prestopkov, ki ogrožajo temelje javnega reda v naši državi.«

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 11. februarja: Lurška Mati božja. Viktorija, devica mučenica. Adoli, škof.

Novi grobovi

† Smrti starih korenin. V gornjih Petrovcih je umrl 80 letni Varga Andrej, upokojeni učitelj, ki je tam vršil učiteljsko in organizatorsko službo skozi 53 let. — V M. Soboti je bil v petek pokopan 82 letni Gradar Jožef. Bolehal je le nekaj dni. Skoraj istočasno je zatisnil oči k smrtnemu spanju v sobočni bolnišnici trgovec Herlinger Jožef. Dočkal je 86 let. Pokopan je bil v nedeljo.

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni na službo v generalni štab poveljstva dravske divizijske oblasti peh. kap. I. razr. Branislav Mladenović, do sedaj na službi pri voj. delegaciji direktorje dr. železnice v Ljubljani; na službo v štab 37. pešpolka peh. podporočnik Josip Kružič; za zdravnika 12. pešpolka san. kap. II. razr. dr. Ivan Koščak in na službo v timosko štabno vojno bolnišnico san. poročnik dr. Modrolo Mutner. — Razrešen je dolžnosti šefa lekarnarice kosovske stalne voje. bolnišnice, lekarniški major Bogomil Hanak.

— Upokojen je narednik-vodnik 23. pešpolka Josip Cvenk.

— Izpit za čin aktivnega in rezervn. kapetana korvete je napravil poročnik kbojnega broda I. razr. Anton Debevec.

Najlažje boste nosili svoj radio aparat ako uporabljate

★ Pri utrujenosti, razdražljivosti, tesnobe, pomanjkanju spanja, srčnih težavah, tišanju v prsih pospeši naravna »Franz-Josef« grenčica izdatno kroženje krvi v spodnjem delu telesa in pomirljivo učinkuje na valovanje. Profesorji za bolezni prebavil izjavljajo, da se izobno obnese »Franz-Josef« voda kot čistilo sredstvo pri pojavih, ki izhajajo iz samootrovanja kanala debelega črevesa. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in zadevnih trgovinah.

Ostale vesti

— Še o znameniti fari St. Vid na Dolenjskem. Prav v St. Vidu se je rodil tudi Ivan Vencajz, bivši državni poslanec SLS, po poklicu pravnik in deželni sodni svetnik v Ljubljani, odlični delavec na gospodarskem in kulturnem polju. Ustanovil je Vzajemno zavarovalnico, katere si je sedaj postavila krasno poslopje pri ljubljanskem glavnem kolodvoru. Dalje je bil soustanovitelj pevskega zbora Glasbene Matice, ki je zmagovito ponel slovensko pesem in umetnost po daljnem svetu, društvu samemu je preskrbel v potniški dobi svoj lastni dom, kjer ima danes svoje zavetje in ga nudi tudi državnemu konservatoriju v Ljubljani. Velike zaslugi si je ranjki sod. svet. Iv. Vencajz pridobil za svojo rojstno vas, kateri je pripomogel s srečnim nakupom velikega travnika k najmanj četrt milijona dinarjev vrednemu posestvu. — Glede škola Fr. Ksav. Kutnarja pripominjam, da je stoloval v St. Andražu v labodski dolini, katera je pripadala pozneje (1889.) krški škofiji na Koroškem.

— Putnik v Belgradu namerava nastavitvi več mladih moči, predvsem praktikantov, ki bi se izvezali za službo v potniških uradih. V obzir bi prišli kandidati z najboljšimi spričevali, z znanjem jezikov in dobrih referencami. Reflektanti naj se v svojo podrobnejši informacij javijo pri »Zvezi za tujski promet v Sloveniji«, Dunajska cesta 1-III. — Opozorilo. Vsem, ki so si nabavili srečke efektne loterije v korist doma za služkinje in kojih številke so bile izžrebane, opozarjamo, da morejo svoje dobitke dvigniti le do 19. februarja. Po tem datumu zapadejo dobitki v korist Doma za služkinje.

— Pevski zbor učiteljskega UJU v Ljubljani javlja vsem članicam in članom, da se vrše v februarju sledeči pevski tečaj: 14. febr. ob 20 do 22; 15. febr. ob 9 do 12 in od 14 do 17 ter 21. febr. ob 20 do 22; 22. febr. ob 9 do 12 in od 14 do 17. Vaje so obkrajane za mesečni zbor; udeležba za vse strogo obvezna. — Odbor.

— Posledice hudega ženskega spopada. Pred dobrim mesecem sta se v vasi Tatinci pri Predosljah zaradi nekaj malih besed in razprtij spopadli dve ženski, ena starejša in druga mlajša. Zmagala je seveda mlajša, neka M. G., ki je starejša na vse mile viže premlatila in osuvala. Starejša, 60 letna Helena Koren je dolgo časa ležala v domači oskrbi, ker pa ji ni postalo nič boljše, temveč so se pojavile še celo komplikacije, so jo motali včeraj pripeljali v ljubljansko bolnišnico. — Konzulat CSR v Ljubljani poziva tem potom vse one čl. državljane roj. letnikov 1909, 1910 in 1911 in živeče v območju Dravske banovine, da se, v kolikor tega še niso storili, pri njem pismeno ali ustmeno zglašajo v svojo vpisno in naborno evidenco. Obenem s prijavo naj vsak nabornik predloži svoj potni list ali kak dokument, ki doka-

Tovarna železnih izdelkov

išče za takojšen nastop

agilnega zastopnika za Slovenijo

Ponudbe naj se pošljejo na upravo pod znakom: »Dober zaslužek« 1466.

zuje njegovo českoslovaško državljanstvo. O točnem datumu naborov bodo naborniki pravočasno obveščeni potom posebnih pozivnic in tiska. Naborniki roj. letnika 1911, ki so rojeni izven ozemlja Českoslovaške republike, naj si poskrbe overovljene prepise rojstnih listov in jih pošljejo obenem s prijavo čl. konzulatu.

— Važno za izdelovalce in prodajalce kisa. V zmislu čl. 213 in 219 »Pravilnika o natančnejših določilih za izvrševanje zakona o nadzorstvu nad živili« z dne 3. jun. 1930, ki je bil objavljen v 23. kosu »Službenega lista« Dravske banovine z dne 4. sept. 1930, se sme namizni očet odslej dajati v promet samo, če ima najmanj 4% octove kisline. Ker se je pri nas namizni očet doslej prodajal tudi manj močen, je treba računati s tem, da se bo odslej prodajal močnejši, kar utegne imeti za posledico tudi malo povišanje cen.

— Dražba lova. Dne 14. marca 1931 s pričetkom ob 10 uri dopoldne se odda potom javne dražbe pri okrajnem načelnstvu v Brežicah, soba št. 6 v zakup lovišče občine Pleterje v izmeri približno 1367 ha in sicer za dobo od 1. maja do 31. marca 1937. Vsi ostali pogoji so razvidni pri okrajnem načelnstvu v Brežicah.

— Na mesto venca na grob umrle gospe Glavnik, daruje društvo nižjih poštinih uslužbenec v Ptuju 100 Din za Dom slepih v Ljubljani.

— Za zgradbo starokatoliške katedrale v Zagrebu. Po »Novostih« posnemamo, da se je v soboto 7. t. m. vršila v prostorih »Jugoslovanske narodne kazine« v Zagrebu zabava v korist zgradbe starokatoliške katedrale v Zagrebu. Poleg odlič-

ne gospode je prišlo tudi več kmetov iz Stenjevca, ki jih je vodil učitelj Rišl. Tudi iz Siska je prišlo več starokatolikov pod vodstvom župana Mihelčiča. Prisoten je bil tudi starokatoliški škof znani dr. Kalodjera. Pela so društva »Jednakost« in »Radič«.

— Neznano kam je odšel že dne 29. dec. lanskega leta starček Peter Oražem, stanujoč v Kranju v Koprskem predmestju 47. Obleden je v nizke črne čevlje, črno obleko, rjavo suknjo, črni klobuk, vse ameriškega izvora. Postavo je srednje velike, ima dobro ohranjene sive lase, stor je 75 let in je bil vedno brez palice, dasiravno težko hodi. Večkrat je hodil v Ljubljano in je tudi isti dan, ko je zadnjikrat odšel, je rekel svojemu hišnemu gospodarju, da gre v Ljubljano. Bival je 40 let v Ameriki in je ameriški državljan. Ker vse okolnosti močno dajo slutiti, da se mu je pripetila nesreča, ali da se je nad njim izvršil kak zločin, se vsakdo, kdor bi količkar vedel o njem, vljudo naproša, da to naznani najbližji orožniški postaji ali pa na naslov: Franca Svetel, Senčur, p. Kranj.

— Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča nove postne govore: Buchwald, Dr.: Die Epistel-Lesungen der Fastenzeit und der Quentenberga. 41 strani, nevez. Din 18.—, — Cremers W.: Was tut uns not? Sieben Fastenpredigten und zwei Osterpredigten, 63 strani, nevez. Din 21.—, — Dörner K.: Die alten Werte in der neuen Zeit. Sechs Fastenpredigten und eine Karfreitagspredigt, 93 strani, nevez. Din 2.—, — Füglein G.: Christentum durch Krenzkraft! 12 Fastenbetrachtungen und Konferenzvorträge, 152 strani, nevez. Din 36.—, — Füglein G.: Licht vom Kreuze! 7 Fastenpredigten, 91 strani, nevez. Din 34.50. — Krämer K.: Auf den Heiligen Höhen des alten Bundes. Anregungen zu Fastenpredigten über Religion und Frömmigkeit, 93 strani, nevez. Din 36.—, — Kreuzer M.: Unsere Erlösung. Sieben Fastenpredigten, 37 strani, nevez. Din 14.—, — Möderl A.: »O Haupt voll Blut und Wunden!« Fünf Fastenbetrachtungen, 43 strani, nevez. Din 15.—, — Obwegger J.: Des Erlösers letzte Stunden. Sechs Fastenpredigten mit einer Karfreitagspredigt, 67 strani, nevez. Din 17.50. — Perroy P. L.: Kalvaria. Der Leidensweg des Herrn, 235 strani, vezano Din 67.—, — Storr R.: Rettende Liebe. Sechs Fastenpredigten und eine Karfreitagspredigt über das göttliche Herz Jesu, 72 strani, nevez. Din 23.—, — Zimolung B.: Der Kreuzweg Jesu durch unsere Zeit. Fastenpredigten, 64 strani, nevez. Din 25.—.

Maribor

□ Neko društvo za sežiganje mrličev so ustanovili te dni v Mariboru. Na obnem zboru so govorili celo o svetem pismu. Čisto pa so pozabili sporočiti navzočim, koliki bi bili neki sežigalni stroški. Pravijo, da je stvar precej draga, da o drugih momentih, ki prihajajo pri obravnavanju vsega tega v poštev, sploh ne govorimo. Društvo se imenuje »Ogenj«. Že takrat v prvih letih po prevratu so bili »zaneti« takšni ogenji, ki pa je pod hladnim mariborskim podnebjem kmalu ugasnil. Zdi se nam, da se mariborsko podnebjem odtlej ni prav nič spremenilo. Nasprotno. Stari mariborski mestjani pravijo celo, da so v poslednjem času zime prav hude in da ne pomnijo tako hitro takšnih. Kaj bo radi tega z novim »Ognjem«, ne vemo. Tudi ni nikjer opaziti za to posebnega zanimanja. Pač pa se zlasti nižji mariborski sloji zanimajo za nekaj drugega. Pereče je še vedno v Mariboru stanovanjsko vprašanje. Zlasti delavstvo trpi radi sila visokih najemnin in nezdruživ, neudobnih in dloveskemu dostojanstvu neprimernih stanovanj. Zato se ljudje vprašujejo, čemu bi neki potrebovali v Mariboru stavbo, ki ji pravijo krematorij in ki bi stala toliko, da bi lahko mesto tega zgradili precej stanovanj. To je pereče vprašanje! To je zahteva mariborskih nižjih slojev! V odboru omenjenega društva za sežiganje mrličev so med drugimi: A. Zmave, upokojeni ravnatelj mariborske vinarske in sadjarske šole kot predsednik, novinar Eržen, odvetnik dr. Reisman, upravnik Delavske politike in Volkstümce Jelen, primarij dr. Černič in trgovec z lesom in premogom Tinauer.

□ Akademski kongregacija. Drevi ob običajni uri redni sestanek. Za sodale je udeležba obvezna.

□ Ljudski oder. Jutri zvečer ob 20 na odru sestanek. Na dnevnem redu razgovor radi predstave.

□ Novi prostori Studijske knjižnice. Kakor izvemo, se bodo prostori, kjer je bil do sedaj kino Apolo, preuredili za Studijsko knjižnico. Obenem se bo izvršila tudi adaptacija večnih prostorov Narodnega gledališča.

□ Nedeljski mariborski sport. Skupinski tek SPD za Straharjev pokal. — 50kilometerski vztrajnostni tek, ki ga priredi mariborski smučarski klub pod pokroviteljstvom mestnega župana dr. Juvana pri Ruški koči.

□ Smrtna kosa. Umrla sta: mehanik in trgovec Moric Dadien, star 52 let. Pogreb jutri ob pol 14 iz stare mestne mrtvašnice v Strossmayerjevi ulici. — Jožef Murko, knjigovodja pri uniojski pivovarni, star 51 let. Pogreb danes ob pol 15 iz mestne mrtvašnice na poboško pokopališče.

□ Se vedno hripa. Uradno poročilo mariborskega mesnega fizikata za čas od 1. do 8. t. m. izkazuje 2500 slučajev obolelosti na nalezljivih boleznih, in sicer je obolelo na hripi 245 oseb, na davici 4, na ženo pa 1.

□ Mariborski lovei imajo v nedeljo 15. t. m. ob 10 dopoldne v lovski sobi pri Orlu svoj redni občni zbor.

□ Veseli večer priredi mariborska Ljudska univerza v petek 13. t. m. Na omenjenem večeru poje naš odlični humoristični pevec Bučar iz Ljubljane v spremstvu kitare izbrane vesele slovenske napeve, kot: »Pri stohi fari«, »Zastojkarska«, »Od prvega do zadnjega« itd. Predprodaja vstopnic pri ge. Brišnikovi in g. Hoberju.

□ Najlepša in najmodernejša trgovina v Mariboru bo brez dvoma podružnica Bate na Aleksandrovi cesti, potem ko bodo dovršena adaptacijska dela, ki že gredo h koncu. Oprema za preurejene trgovske lokale je prispela te dni iz Zilina in predstavlja ogromno vrednost. Posebnost trgovine bo v tem, da sploh ne bo običajnih trgovskih pultov, ampak samo lični jekleni stoli in poseben oddelek za uvijanje kupljenega blaga. Ravno tako bo tudi razavetljava nekaj posebnega. Notranjost bo vsa blestela v steklu. Na novo preurejeni prostori se bodo otvorili najbrže že koncem t. m. in bo nova trgovina v kras in ponos Maribora.

□ Goste je pometal iz gostilne, potem ko so se v vinjenem stanju zabeli med seboj prepirali in so pikre besede prešle v nevaren ravs in kavs. Trgovci in gostilničar v Pivolah, Josip Lebe. Pred gostilno pa ga je počakal očividno eden izmed »borbičev« in mu z nožem prizadejal nevtrni rani v glavo in levo roko. Storičle je po izvršenem dejanju pobegnil. Orožniki vršijo v cilju krivičeve izsleditve podrobna zasliševanja.

□ K vprašanju splošne uradniške menze smo prejeli s prošnjo za objavo: V Mariboru obstoja že nad dvajset let Splošna uradniška menza, in sicer v prejšnjih prostorih Mestne kazine. Člani te menze so državni in privatni uradniki, upokojenci in njih rodbine. Dohodki teh slojev so ostali isti ali so se jim celo znižali, a stanarina se jim je za 50% in še več zvišala, tako da prekaša tretjino ali celo polovico mesečnih dohodkov. Gostilniška kakor domača hrana je predraga; potrebna je torej institucija, ki nudi tem slojem za primerno ceno tudi primerno hrano. Treba je bilo vedno ogromnega nesebičnega dela in truda, da so se premagale vse težkote, ki so ogrožale obstoj menze in da se je ugodilo željam in zahtevam članstva. Kako potrebno je, da se tudi v naprej zagotovi ta obrat, priča številni članov in gostov, ki jih je nad sto. Upamo, da oni činitelji, ki odločajo o usodi obstoja uradniške menze, upoštevajo vse razloge, posebno pa radi tega, ker je ravno sedaj gospodarska kriza na vrhuncu in ko je malodane izključeno, dobiti za ta obrat primerne prostore. — Sledi več podpisov.

□ V kletki. Mariborska policija je iztaknila večraj 39letnega Marijana M., usnjarskega pomočnika z Vrhnike, ki ga zasleduje višje deželno sodišče v Ljubljani radi zločinstva tatvine.

□ Za ubogo ženo s 6 nepreskrbljenimi otroci je izročilo pet blagih sre, ki ne marajo biti imenovane, 210 Din. Darove v blagu in denarju sprejema uprava na Koroški cesti 1.

Konice

Preteklo nedeljo se je vršil občni zbor Rdečega križa. Občni zbor je potekel popolnoma mirno, če izvzamemo par ljudi, ki so hoteli izzvati nered s svojimi neumestnimi nastopi. Ker dosedanjemu odboru niso mogli ničesar očitali glede njegovega človekoljubnega dela, so se omejili na dlakopsestvo. Vsi, ki so bili navzoči, pa si bodo dobro zapomnili besede o nepoštenosti in korupciji, s katerimi je opletal nekdo, ki do sedaj ni doprinesel niti enega stvarnega dokaza. Vsi pošteti konjičani pa so obsojili njegov nastop s tem, da so z veliko večino izrekli zaupnico odboru, ki je že pokazal do sedaj svoje nesebično delo do bližnjega. Poštenje zmaguje na celi črti!

Umrla je blaga in dobra žena g. Marija Radič. Bila je stara 48 let. Revica je vdano in potrpeljivo prenašala svojo težko bolezen — žoltnico. Bila je zvesta naravnica vseh verskih listov. Bog ji dodeli večno plačilo v nebesih!

Ponedeljkov sejem se je vršil pod vidikom gospodarske krize. Kmetje so prignali precej živine, samo kupev ni bilo. Pitani voli so bili po 7.50 Din, a zelo redko. Večino živine so morali kmetje zopet odgnati domov. Odkod naj vzame kmet dandanes denar? Vino je v kleti, živina v hlevu, žito nima cene. Položaj kmeta je res skraj obupen, če ne bo kmalu zboljšanja.

Davka bodo oproščeni tisti, ki imajo devet ali več otrok. Pa pridejo po družinske pole in morajo plačati do 100 Din ali še več kolkov. Tako se je zgodilo, da je moral nekdo, ki ima šest otrok, plačati kar 150 Din kolkov. Vsekakor bi bilo umestno, da bi župnijski uradi smeli v to svrhu izdajati družinske pole brez kolkovine.

Kranj

Gozdne sadike iz državnih in okrajnih drevnic Gorujske dobe interesi potom šumarskega referenta pri okrajnem načelnstvu v Kranju, koder so na vpogled vse nadaljnje informacije glede cene, vrste in časa dobave drevese.

Udruženje vojnih invalidov K. O. v Kranju ima dne 15. t. m. ob 9 dop. v posebni sobi gostilne »pri Jahačju« svoj redni občni zbor.

Podaljšan rok. V zvezi z ukazom, da morajo biti vsi vozovi opremljeni s tablicami, je bil izdan rok do 1. t. m. Ker so se pa pripravljeno vozovnikov pokazale težkote, ki so povzročile, da ta ukaz z označenim dnem še ni bil popolnoma izvršen, zato je okrajno načelnstvo v Kranju na prošnjo raznih županov rok podaljšalo do 20. t. m. Takrat mora vsak voz imeti svojo tablico.

Francosko predavanje. Krožek prijateljev Francije v Kranju priredi drevi ob 18 in četrt v gimnaziji predavanje g. prof. Nika Kureta o temi: »Les rapports entre la littérature française et la poésie épique nationale des Serbes«.

Čas hripe!

V tem času je velike važnosti, da so vedno pri hiši Aspirin-tablete — Edino prave so z Bayerjevim križem.

Kamnik

Umri je 7. t. m. na Perovem g. Drago Lapajne, skladiščnik v tovarni Titan v najlepši moški dobi, star 49 let. Izredno lep pogreb je prišel o njegovi priljubljenosti. Udeležil se je pogreba ravnatelj tovarne g. Oskar Winkler z gospo soprogo in skoraj polnoštevilno tovarniško uradništvo in delavstvo, kateremu je dalo ravnateljstvo prost popoldan, gasilno društvo in dolga vrsta ljudstva. Na grobu se je poslovil od rajnega zastopnik društva zasebnih nameščencev g. V. Kravos, delavske pevsko društvo mu je zapelo nagrobnico. Pokazalo se je pri pogrebu delavska in tovarniška solidarnost. — Tukajšnjemu posestniku in akad. slikarju Maksu Koželju je umrl letos že drugi otrok. Meseca januarja je umrl sinček Mihael, sedaj pa hčerka Marija. Prizadevat iskreno sožalje!

Pred pustom smo imeli 9 porok. Med drugimi so se poročili ključavničar v tovarni Titan g. Jos. Martinčič z gđ. Petro Kostja; trgovec in mehanik g. Karel Drašček z gđ. Justino Štrubelj; tov. delavec g. Franc Cerar z gđ. Jožefo Oražem.

Izvolitev novega občinskega tajnika, brezkonfessionala, vzbujala čimdalje večje ogorčenje v vsej naši javnosti. Čujemo, da je vložena pritožba proti tej izvolitvi.

Jesenice

Za mestnega blagajnika je bil na občinski seji 8. t. m. izvoljen g. Valentin Markež.

Vzdolj Evrope z aeroplanom od Londona do Carigrada. Ta krasen film bomo videli drevi ob 8 v Krekovem prosvetnem domu. Film res zasluži, da si ga vsakdo ogleda. Vstopnina je samo 2, oz. 4 Din. Za šolsko mladino je posebna predstava ob 5 popoldne.

Sv. Križ pri Litiji

Smrtna kosa. Pred k atkim je umrl v Nemčiji Franc Grm. tukajšnji domačin. Šel je v tujino za zaslužkom. Na ulici ga je zgrabil voz cestne železnice ter ga hudo poškodoval. Štiri mesece se je njegova kreпка narava borila s poškodbami. Končno jim je podlegel. Zapuščena žena in troje otrok. — Umrl je 7. t. m. najstarejši mož naše fare Franc Zupan s Cerovca, star 92 let. Trdil je, da bo dočkal 100 let. Zlezel je sam na peč in tam nena doma umrl. Radi njegove šegavosti je bil splošno priljubljen. — Naj v miru počivata!

Sport

Sankaške tekme na Jesenicah

To vam je bila nedelja, kakršnih le malo v letu! Visok sneg, jasno nebo, ne prehud mraz in pa splošno razširjena epidemija, ki se ji sedaj pravi zimski sport. Sanki bodo kmalu prišle v muzej, kajti vsakdo hoče le emučati. S sankami nihče ne gre rad skozi Jesenice.

Ugodno priliko je porabil sportni odsek Krokovega prosvetnega društva »Dorec« ter priredil v nedeljo popoldne sankaško tekmo, katere se je udeležilo veliko število članstva. Startalo je 22 članov in 6 članic, 13 parov dvosedezno in 7 izven konkurence. Od 29 tekmovalcev enosedežno je dosegel najboljši čas Koblar Silvo. Štiri kilometre dolgo progo je prevozil v 6.37 min; drugi je bil Pengal Anton v 6.45.5 min.; tretji Jerina Alojz v 6.53 min. Kako izborno je vozilo vseh 29 sankočev, je razvidno iz tega, da je zadnji vozil samo 10.13 min. Izven konkurence je dosegel najboljši čas Jekler Jože v 6.49 min. Članice so vozile: I. Rozman Angela 6.49 min.; II. Pogačnik Marija 8.5.5; III. Bizjak Zinka 8.25.5. Dvosedezno je pa najbolje vozil Rogel Tone, ki je imel na sankah Cemažarja. In sicer 6.32.5, drugi Langus-Langus 7.6.7, tretji Kavčič-Franki 7.18.7.

Tekmi je prisostvovalo veliko občinstva, ki se je prisrčno smejalo onim, ki so se prevačali v snegu. Tudi iz drugih krajev je bilo ta dan polne sportnikov na Jesenicah.

Trgovski sportni klub »Slovane«. V petek 13. t. m. ob 8 zvečer bo sestanek vsega članstva v lovski sobi pri Sokolu. Udeležba na sestanku obvezna. Kdor ne bo prišel na sestanek, se ga pri spomladanskih tekmah ne bo upoštevalo pri sestavi moštva. Prinesite s seboj tudi vsak svojo opremo. — Tajnik.

Težko-atletika sekcija SK Ilirije. Vsi člani naj se udeležijo važnega sestanka v četrtek 12. februarja ob četrti na osem v klubski sobi kavarne Evrope. — Načelnik.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA.

Začetek ob 20.

Sreda, 11. februarja: Zaprtro. Četrtek, 12. februarja: TRIJE VASKI SVETNIKI. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Petek, 13. februar: GLAVNI DOBITEK. Red B.

OPERA.

Začetek ob 20.

Sreda, 11. februarja: ZAKONSKA STAVKA. Gošovanje Tegernseerjev. Izven. Četrtek, 12. februarja: MADAME BUTTERFLY. Red D.

Petek, 13. februarja: NINA NANA. PUNČKA MOJA; balet FIGURINE. Red C.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 11. februarja: Zaprtro. Četrtek, 12. februarja ob 20: CIGANSKA LJUBEZEN. Ab. C.

Iz društvenega žilienice

Društvo Dečji in materinski dom krajišce Marije v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v ponedeljek dne 16. marca 1931 ob 8 zvečer v Ljubljani, Lipičeva ulica št. 16, z običajnim dnevnim redom.

Prosvetno društvo v Novem mestu priredi danes v sredo, dne 11. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Rokodelskega doma skioptično predavanje o sportu. Predava odv. kandidat g. Demeter Weble.

Naše dijaštvo

Akademiki! Vsi katol. akademiki so prisrčno vabljeni, da se udeležijo vsako sredo ob 20.15 v samostanski kapelici pri oc. frančiškanih običajnega kongregacijskega sestanka. Posvetimo s pomočjo Brezmadežne nekaj trenutkov Bogu in svoji notranjosti! T. č. prof. K. S.

Vatikan in radio

Na vrhu vatikanskega griča se dvigujeta dva 60 m visoka stolpa, ki nosita anteno. Na južnem pobočju pa stoji radio oddajna palača katoliške cerkve. Pij XI. se je intenzivno zanimal za gradbo postaje. O tem pričajo številni razgovori, katere je imel s senatorjem Marconijem pa tudi pogostni sprehodi v vatikanskih vrtovih, ko sta z Marconijem iskala primerne prostora. Ni lahka stvar v vatikanskih vrtovih najti primerne kraja kajti svet je valovit, nagnjen, edini kraj, ki bi prišel v poštev je bil določen za izredne moderne namene namreč za vatikansko letališče. Vendar je na ljubo radiu stopilo vprašanje letališča v ozadje. Sedaj se dviguje postaja nad novim vatikanskim kolodvorom in pod poslopjem je mogočen predor, ki služi za ranžiranje vlakov. Tik ob postaji je sedanji sv. Oče zgradil galerije, katerih se poslužuje ob deževnih dnevih za izprehod. Otvoritev postaje je bila prvotno določena za mesec oktober treba pa je bilo

spopolniti še električno centralo, ki preskrbuje za to potrebno silo. Sedaj je vse dogotovljeno in katoliški svet težko čaka jutrišnjega dneva 12. februarja ko bo vatikanska postaja prvič oddajala na valovni dolžini 20 in 30 m. postaja ima torej kratko valovno dolžino. Narejena je po oni oddajni postaji, ki jo je zgradil Marconi na jahu »Elettra« seveda v veliko večjih dimenzijah. Voditelj nove postaje je jezuit Gianfranceschi visoko naobrazen mož, ki je bil direktor na papeževi znanstveni akademiji. Poleg tega pa je omenjeni gospod spremljal generala Nobila na njegovem poletu na Severni tečaj.

Jasno je, da bo nova postaja služila v prvi vrsti telegrafu, oddaja bo seveda šifrirana. Še pokojni kardinal Gasparri je izjavil, da bo glavna naloga postaje ta, da bo na hiter način obveščala služabnike svoje cerkve. V izrednih slučajih pa bo postaja služila tudi kot telefonska radio oddajna postaja. Kajti opremljena

je z mikrofonom sistema Marconi-Reiss. Da pa bodo glas sv. Očeta slišali radio amaterji tudi z navadnimi aparati, zato je sklenjena pogodba med Vatikanom in družbo Eiar, tako da bo rimska velika postaja zvezana z vatikanskim studijem in bo prinašala papežev govor. Splošno pa vlada nad vatikansko postajo še misterij s katerim običajno obda Kurija vse svoje akcije. O programu ni še padla nobena odločitev, pač pa kroži na tisoče vesti. Vse sprašuje ali bo papež pri posvetitvi postaje govoril ali ne? Ko ga je pred kratkim neka visoka francoska osebnost vprašala ali sme krščanstvo pričakovati, da bo slišalo po radiu njegove besede, je Pij XI. odgovoril zelo lakonično: tega ne vemo, to bomo šele videli. Tudi ni še rešen problem ob katerem dnevnem času bo postaja oddajala, ker je pač treba dobiti primerno uro, da bodo verniki poslušali lahko na obeh polutah. Našim čitateljem, ki so radio amaterji pa želimo jutri dober sluh!

Ako otroci ne morejo zavživati ribjega olja, dajte jim

JEMALT

ki vsebuje mnogo slada in ima vsled tega veliko hranilno vrednost, je lahko prebavljiv ter vzbuja tek.

Dobiva se v vseh lekarnah po ceni Din 42— za veliko škatljo in Din 25— za malo škatljo.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 11. febr.: Opoldanski program od pade. — 17.30 Radio orkester: 18.30 Mladinska ura: Mulej Zoran: Kako so se naši predniki branili pred Turki — 19.00 Dr. Nikola Preobraženski: Rusčina — 19.30 Literarna ura: Bogomir Magajna čita svoje spise — 20.00 Eng. Gangl: Sokolska ideja — 20.30 Radio orkester — 22.00 Casovna napoved in poročila.

Četrtek, 12. febr.: 12.15 Plošče (operetna glasba in šlagerji iz zvočnih filmov). 12.45 Dnevne vesti. 13. čas, plošče, borza. 17.30 Otroška ura, Manca Komanova. 18. Plošče. 18.30 Drago Ulaža: Gimnastične vaje. 19. Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Pero Horn: Duševna vzgoja otroka. 20. Koncert delavske godbe »Zarja«. 21. Kuplete poje Daniel Bučar. 22. Casovna napoved in poročila. 22.15 Radio orkester.

Drugi programi

Četrtek, 12. februarja:

Belgrad: 12.45 Radio orkester. 16. Plošče. 17.30 Jugoslav. pesmi. 18. Narodni napovedi (trio). 20. Ljubljana. — Zagreb: 12.30 Plošče. 17. Bala-lajke. 20. Ljubljana. — Budapest: 12.05 Koncert. 17.40 Lahka glasba. 19.35 Humoristični večer. 21. Orkestralni koncert. — Dunaj: 12. Opoldan. koncert. 15.20 Plošče. 17.30 Stare burke in šale. 20.05 »Terezina«, opereta, O. Straus. 22.40 Večerni koncert. — Milan: 12.15 Pesta glasba. 16.35 Otroški kotiček. 17. Plošče. 19.30 Pesta glasba. 20.30 Simfonični konc. — Praga: 19.20 »Karelstein«, opera, V. Novak (Brno). 22.20 Koncert. — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert. 17. Popoldanski koncert. 19.45 Arie. — Rim: 12.45 Lahka glasba. 17. Vokalni in instrumentalni koncert. 20.40 Og. ska glasba. — Berlin: 19.35 Zabavna glasba. 20.30 »Razgovor s H. Fordom«. — Katovice: 12.10 Plošče. 12.35 Šolski koncert. 20.30 Ljudski koncert. 23. Plesna glasba. — Mühlacker: 15.20 Mladinska ura. 19.45 Filmska glasba. 20.45 Angleška renesansa v glasbi. 22.45 Plesna glasba. — Moravska Ostrava: 15. Plošče. 15.30 Koncert. 16. Ruske romance. 18.35 Ljudska glasba. 19.20 »Karlstein«, opera v Brnu. 22.20 Praga. — Leipzig: 15.30 Zabavni koncert. 19.30 Koncert. 20.45 »Namišljeni bolnik« Moliere, igra.

Mačka se je maščevala

Kaunas na Litvi.

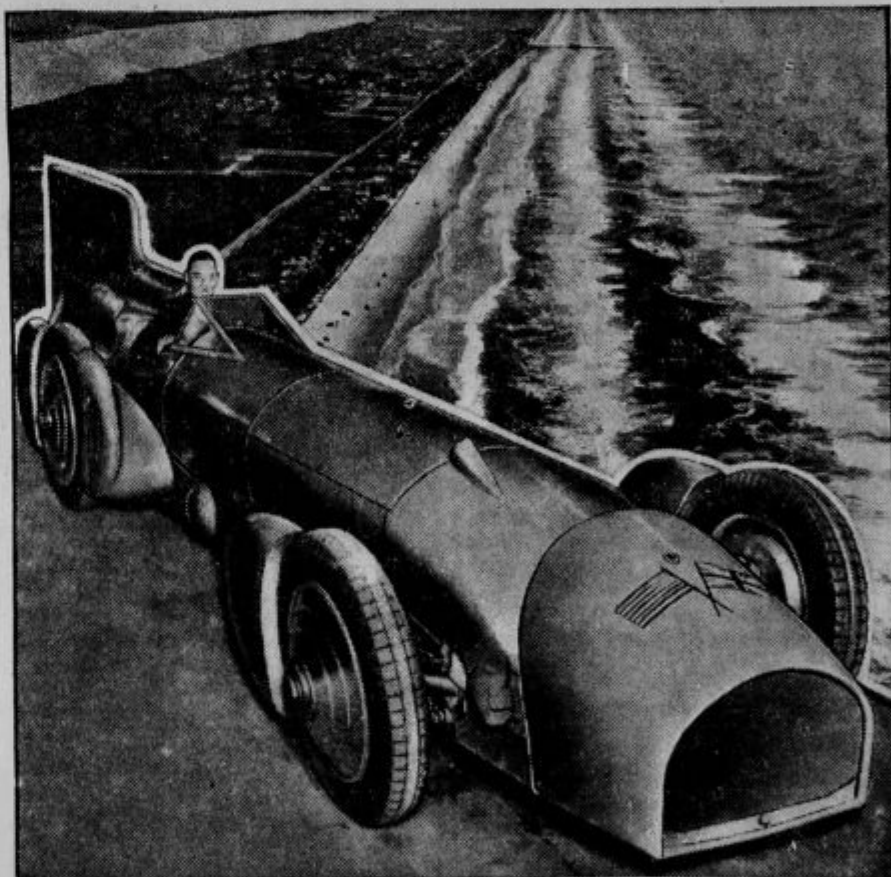
Iz vasi Junintal poročajo listi sledeče: V vasi Junintal je mačka v hiši nekega kmeta povila pet mladičev. Mačka je mucke po nekaj dneh prenesla po mačji navadi iz shrambe, kjer so bili prišli na svet, v sobo, kjer je spala hčerka gospodarja.

Otrok se je seveda začel z mačicami igrati. Neroden in nekoliko krut, kakor vsi otroci pač so, je dekle z eno izmed mačic postopala pri tem tako nemilo, da je hudo zacivilil. Prileta je stara mačka in prizor vznemirjeno in pazno motrila. Naenkrat je otrok mucka tako nesrečno spustila na kamenita tla, da se je hudo ranil. Stara je svoje male pobrala in odšla.

Toda drugo noč se je mačka vrnila, se splazila spečemu detetu na vrat in mu s strašnim ugrizom pregriznila goltanec. Dete so stariši našli drugo jutro izkrvavljeno in mrtvo. Dogodek je kajpada hudo razburil vso vas. Stari ljudje pripovedujejo, da se je nekaj sličnega v Litvi že prigodilo in da so to čuli pripovedovati v svoji mladosti od prebivalcev neke vasi na ruski meji. Vsekakor je dogodek izreden, kakor je bilo izredno tudi to, da se je mlada mucka tako hudo poškodovala.

Zvečer dve Artin-dražeji,

zjutraj normalno, mlo izpraznjenje. — Dobivajo se v vseh lekarnah. — Vsebinska škatlje 8 Din, zadošča za 4—6 krat.

110 metrov v sekundi. V Daytona Beach je kapetan Campbell s svojim avtomobilom Blue Bird II. postavil nov hitrostni avtomobilski rekord s 395 km na uro, to je 110 metrov na sekundo.

Izbruh Črnega vulkana (gejzirja) na Novi Zelandiji, fotografiran iz daljave 7 km. Vulkan meče kamenje in druge mase 700 m visoko. Od strašne potresne katastrofe na nesrečni Novi Zelandiji. bruha vulkan neprestano.

Strahotni bombi ital. anarhista

Rim, 10. februarja.

Artillerijska direkcija je preiskala bombi, ki ju je imel pri sebi shranjene anarhist Schirru, kateri je nameraval izvršiti atentat na šefa vlade Mussolinija.

Prva bomba je bolj popolna od druge, sta pa obe konstruirani tako, da bi bil učinek strahoten. Dokazujeta izredno tehnično znanje. Prva ima kapaciteto enega litra, je dolga 30 centimetrov, obseg pa znaša 20 centimetrov. Visoka in ozka ter cilindrične oblike je konstruirana tako, da jo je lahko vtaknil v termos-steklenico z navadnim zamaškom, nad katerim je privit kovinski pokrov. V prostoru med steklenico in bombo je atentator zalagal časopisni papir, tako da se bomba ni premikala. Notranjščina smrtonosnega aparata je končala

zgoraj v kratek vrat, iz katerega je gledal košček zažigalne vrvi. Bomba, konstruirana z užigalnim aparatom, ki eksplodira par sekund potem, ko se užge vrv, ima obenem perkusor, tako da se, vržena s silo proti trdemu objektu, razleti, sejoč pogin 50 metrov naokrog. Atentator pa bi jo bil moral potegniti iz steklenice, ki je služila samo kot krinka.

Druga bomba nima takega zavoja. Predstavlja kovinasto steklenico, vsebuje četr litra in ima ploščnato obliko. Barve je sive. Konstrukcija je enostavnejša ko pri prvi bombi; je pa enako večje sestavljena. Konča v pokrov, ki predstavlja kapsulo. Pod njo je perkusor, ki sproži ob udaru eksplozijo. Razstrelivna snov ima visoko potencialnost. Učinek obeh bomb bi bil, kakor pravi strokovnjaški izvid, uprav strahoten.

Raketa na luno

Pariz, 10. februarja.

V Newyorku biva te dni francoski učenjak in tehnik Robert Esnault-Pelterie, ki se že dolgo bavi s konstrukcijo rakete, ki bi mogla odleteti v svetovni prostor. Intervjuvan od listov, je podal sledečo izjavo:

»Studije za moj projekt so v glavnem končane. Upam, da se mi še v teku nadaljnjih 15 let posreči moj zamisel izpopolniti tako, da bo raketa do tedaj konstruirana tako, da bo mogla napraviti obkrožni polet do lune in okoli nje. Kovinasti projekt bo obdan od berylla in bo imel hitrost 12.000 čevljev, to je 4000 metrov na sekundo. Imela bo s seboj znanstvene aparate, ki ne bodo samo registrirali višine, temperature in tlaka, ampak bodo tudi avtomatično fotografirali luno. Projekt bo potoval brez pilota.

Do tedaj je treba seveda še veliko računov in poizkusov. Kar pa se tiče rakete, ki bi mogla vzeti s seboj človeka, bo treba še četr stoletja, da tak eksperiment uspe. Projekt, ki bi bil tako daleč izpopolnjen, pa bo stal tudi en do dva milijona dolarjev. Sprožil se bo projekt s pomočjo plina.

NOVO! NOVO!

Dr. Mih. Opeka: Knjiga postave I. zvezek

je pravkar izšla v Prodajalni K. T. D. (H. Ničman) v Ljubljani. Broširana knjiga stane Din 22—, vezana v polplatno Din 32—, elegantno vezana Din 40—. Po pošti Din 1'50 več.

Kulturni obzornik

Simfonični koncert

V petek, dne 6. februarja je bil v Unionu izborni obiskani simfonični koncert, ki sta ga pod vodstvom L. M. Škerjanca priredila operni orkester in orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice v Ljubljani.

Razveseljuje je, da sta se združila ta dva orkestra in postavila na oder naravnost imponujoč material, kakršni bo gotovo v stanu zadoščati rečno našim simfoničnim koncertnim potrebam.

Prof. Škerjanec, čigar resna stremeljenja na polju dirigentovanja s pozornostjo zasledujemo že lepo vrsto let, je topot pokazal presenetljiv vzpon v svoji dirigentski tehniki. Ne samo, da se je imenitno poglobil v skladbe in jih podal z odlično ekonomijo in odtehtanostjo z ozirom na njih izraz, pridobil si je smiselno tehnično dirigentovanje in ima orkester zares v oblasti. Z veseljem ugotovljamo napredek. Škerjanec njegove specialne dirigentske studije zadnje čase očividno niso bile brez koristi.

Program je obsegal Mozartovo simfonijo v es-duru št. 39, Lisztovo simfonično pesnitev »Tasso«, Debussyev »Prelude a l'apres-midi d'un faune« in Ravelov »Valček«, ki namiguje na dunajske valčke Janeza Straussa.

Mozart pa Liszt, zlasti Mozart, sta napravila precejšen vtis. Škerjanec hoče menda objektivno interpretirati. Pri tem je velika nevarnost, da ostane skladba nekam brezbarvna in da ne oživi v rokah interpretja. No Škerjanec se je tej nevarnosti to pot že precej izognil s smiselnim podajanjem. Zlasti lepo je bila podana simfonija s krasnim prvim in zadnjim stavkom in neznanim Andante. Tasso je dobil zamaha, kolikor ga je bilo treba in je žel burno odobravanja.

Debussy, brez zamere, učinkuje dandanes že silovito mehkužno in plehko. Nikakor ne razumem, kaj naj bi, takšna glasba danes kulturno koristila, tudi če je pred desetletji napravila revolucijo. Istotako je nemara škoda truda za Ravelov Valček. Niti kot karikatura nima sile, instrumentacija domislekov in harmoničnih rafinerij, kakor jih je proizvajala dekadentna francoska impresionistična struja, je pa menda že toliko bilo, da si na tem polju težko predstavljamo kak nov efekt. Seveda, de gustibus. Toda kakor vse kaže, te vrste glasba nima več pravice do obstoja v današnjem času z njegovim trdim, krutim bojem za nove, etične podlage življenja. Zdi se mi, da se ne izplača več, naslanjati se na razpadajočo romansko glasbo in njeno plitvo mehkužnost. Treba je, da se tudi glasbeniki tega zavedo in začno tudi s svojimi sredstvi ustvarjati podlage novemu življenjskemu gonu.

Koncert je bil sijajno obiskan in navdušeno sprejet.

Svetovna enciklopedija

Delo, ki smo ga že zdavnaj pogrešali, bomo dobili nastopno jesen. To je »Svetska enciklopedija«, ki jo pripravlja grafično-umetniški zavod »Planeta« v Beogradu.

Danes ima večina evropskih narodov svoje enciklopedije. Mi je iz nerazumljivih vzrokov še nimamo. Pred par leti smo dobili prvo domačo enciklopedično delo, »Narodno enciklopedijo«, ki jo je uredil belgajski vseučiliški profesor dr. Stanoje Stanojevič in ki je kljub večjim in manjšim pomanjkljivostim, ki so pa nujne, zlasti še če pomislimo, da je ta prva naša narodna enciklopedija, ki je nastala brez naslona na kako prejšnje delo s podobnim programom, dovolj dobra in uporabljiva. Imamo slovenski Biografski leksikon in »Poučni slovar«, ki skuša nadomestiti mali konverzacijski leksikon. Tudi medicinsko enciklopedijo imamo, ki jo urejuje dr. Aleksandar Kostić. To je pa tudi vse, kar smo na tem polju dosegli.

O potrebi svetovne enciklopedije za celokupnost in za posameznika, mislim, da mi ob tej priliki ni treba izgubljeni besedi. S tem kapitalnim delom bo vsaj za primeren čas tisočerm in tisočerm ustreženo.

Misel o izdajanju svetovne enciklopedije je padla že pred leti (1928). Vendar je do njene sigurne realizacije prišlo šele nedavno. Poseben ožji odbor urednikov, v katerem so gg. Jaša M. Prodanović, Todor Radivojevič, dr. Izak Čaja, dr. Ferdo Šišić, dr. Fran Tučan, dr. Marko Kostrenčić, dr. Metod Dolenc in dr. Karel Hinterlechner, dela že celo leto in je že izdelal celotni načrt, t. j. notranje ogrodje tega pomembnega dela. Zbran je številni kader sodelavnikov iz vseh možgih mest naše države (Belgrad, Zagreb, Ljubljana, Maribor, Sarajevo, Subotica, Kranj, Split, Novi Sad, Skoplje, Cetinje, Banja Luka, Smederevo, Zemun itd.) in inozemstva (Praha, New York, Geneve, London, Tokio, Vašington, Krakov itd.) Med Slovenci so angažirani g. dr. Metod Dolenc, dr. Viktor Korošec, dr. A. Melik, dr. Fran Kidrič, dr. Jakob Kelemina, dr. Karol Ozvald, dr. Franc Lukman, dr. Albin Ogris, dr. Saria, dr. Hadži, dr. Hinterlechner, dr. A. Rebek, M. Osana, dr. Polec, dr. Ivan Prijatelj, dr. Škerlj, dr. Šturm itd. — Zastopane bodo vse panoge znanosti.

Od domačih sodelavnikov bi omenil naslednje: dr. Bazala, dr. Ks. Atanasijević, dr. Vulić, dr. Kuljakin, Slobodan Jovanović, Milan Grol, oba Popovića, dr. Ibrovac, dr. Milojević, dr. Zarnik, dr. Ilesić, dr. Novak, dr. Skok, dr. Prohaska, dr. Prelog, dr. Truhelka, dr. Čajkanović, dr. Čorović i. t. d.

Glavni zastopniki inozemstva bi bili dr. Vojislav Mole, dr. Gerhard Gesemann in dr. Milan Rešetar.

Vseh sodelavnikov je čez tristo in njihovo število je vsak dan večje.

Vsa pojasnila daje uredništvo »S. b.«, Ratarska 6, Beograd. V Ljubljani se obračati na g. dr. M. Dolenc, Ciril-Metodova ulica 16, P.

Ivan Cankar: Pages choisies Traduction de S. et J. Jeras, Ljubljana 1931. Str. 68. Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Cena vezani knjižici Din 20.—, broširani Din 15.—. Naroča se pri izdaj. S. J. Jeras, Ljubljana, Levstikova ul. 24, ali pa pri Francoskem inštitutu v Ljubljani. — Francosčina pri nas čedalje bolj prodira v najširše plasti. Tudi tuji jeziki so otroci svoje dobe in političnih in kulturnih razmer. K temu mnogo pomaga šola. Sole pa doslej niso imele primerne francoske čitanke iz domačega slovstva. Poleg drugih si je zlasti Ivan Cankar utrl pot v tujino. Tisti, ki se uče francosčine in ki poznajo njegova dela v slovenščini, bodo francoski prevod njegovih krajsih spisov z veseljem sprejeli. V tej knjižici sta prevajalca podala v francosčini nekaj izbranih krajsih sestavkov iz »Moje življenja« (Ma vie) in »Podob iz sanj« (Images de rêves). Nekaj nebstvenih odstavkov sta prevajalca izpustila; ne na škodo dela. Knjižica, kakorkoli je drobna, bo po svoje pripomogla k razumevanju slovenstva v izgradnji jugoslovanske kulturnosti. Zeleti bi bilo, da dobimo čimprej primerno antologijo v francosčini vseh naših markantnejših pisateljev. Tisk in oblika sta ustrezna. Knjižico priporočamo. F. R.

Slovenski učitelj. Vsebinska št. 1.—2.: Kaj je potrebno učitelju na osnovni šoli. Franjo Čizek. — Kmetijski pouk pri nas in drugod. Franc Zabukovec. — Beg z dežele. Kriha. — O nacionalni vzgoji. Rudolf Wagner. — Učni načrt za učiteljski seminar gospodinskih učiteljev. A. L. — Naši mali izseljenci. Alfonz Kopriva. — Prve borbe za ljubi učiteljski kruhek. Ivan Hribski. — »Pomisli, da si Nemec!« Alfonz Kopriva. — Božično zborovanje Slomškove družbe. — Poročilo urednika. — Književnost. — Razno. — Zapiski. — Glasbena priloga.

Naročajte »Slovenca«!

Reforma socialne zakonodaje

Spomenica delodajalških zbornic o načrtu zakona o soc. zavarovanju

Vse gospodarske zbornice so vsaka posebej obravnavale načrt zakona o socialnem zavarovanju, imele pa so tudi dne 3., 4. in 5. t. m. skupno konferenco v Beogradu, katere se je udeležil zastopnik ljubljanske zbornice, tajnik dr. Ivan Pless. Na tej konferenci so gospodarske zbornice redigirale posebno spomenico, katero je vročila posebna deputacija zbornice dne 9. t. m. gg. ministru za socialno politiko, ministrskemu predsedniku in ministru za trgovino.

Predvsem podpirajo zbornice, da zakon-skega načrta s takšno vsebino ne morejo sprejeti. V zakonu niso izvedeni principi delovnega programa kraljevske vlade z dne 21. marca 1929, kjer je bilo rečeno, da se bo izvedlo poenostavljen, pač pa je ostalo pri sedanjem sistemu in so se tudi bremena povečala. Dosedanje zahteve gospodar-skih zbornic so šle za tem, da znižajo prispevke in da se eliminirajo birokratske formalnosti, kar končno pomeni tudi zmanjšanje izdatkov. Deloda-jalci trdijo, da velika bremena socialnega zavarovan-ja niso v razmerju s koristmi zavarovanih čla-nov. Na podlagi teh izhodnih točk so zahtevale zbornice predvsem črtanje raznih podpor, ki niso absolutno osnovane, nadalje prehod od sistema glavnicega kritja k sistemu porazdelitve in za od-pravo brezštevilnih formalnosti pri izvajanju za-varovanja. Novi načrt vpoštevja zahtevo po znižanju gotovih podpor in vezanje neklih podpor na ka-renčne roke. Nasprotno se zvišujejo prispevki in o poenostavljenju administracije ni govora. Prispevek za bolniško zavarovanje je znašal doslej 6% (izje-ma 7%) zavarovane mezd. Novi račun računa s 5 do 7%, obenem pa zahteva obvezno osnovanje rezerv, kar doslej ni bilo. Kolovo nalogo uvaja načrt preventivne mere proti boleznim. Čl. 23 do-loča nove mezdne razrede, in sicer je najvišji se-daj 80 Din (doslej 48 Din). To pomeni zvišanje prispevkov nameščencev, uradnikov in kvalificira-nih delavcev. Zvišanje prispevkov pri bolniškem zavarovanju cenijo na minimalno 70 milijonov Din pri dosedanjem efektu 300 milijonov Din. Novi za-kon bo uveljavil zavarovanje za onemoglost, sta-rost in smrt in bo znašal prispevek 3% in bo efekt tega zavarovanja znašal vedno okoli 185 milijonov Din. Ker se za nezgodno zavarovanje ne računa na zvišanje prispevkov, bi celokupno zvišanje po no-vem zakonu znašalo okoli 250 milijonov Din letno, kar je v času krize zelo obšutno. To so minimalna bremena in so zbornice prepričane, da bodo bre-mena še višja. Vendar se točnih števil ne da ugo-toviti, ker ni na razpolago dovolj statističnih po-datkov. Po novem zakonu bi v najvišjem razredu (80 Din) znašal dnevni prispevek za bolniško, nezgodno in starostno zavarovanje 11,20 Din, dočim znaša sedaj (za 48 Din) dnevno 4,32 Din, od tega prispevek gospodarja 2,88 Din. Pred letom dni je padla izjava, da se bo z uvedbo zavarovanja za onemoglost, starost in smrt znižal prispevek za bolniško zavarovanje. Da se prispevek ne bo zni-žal, pa računajo zbornice po tem, ker določa načrt obvezno zbiranje rezerv. Glede zahteve, da se ad-ministracija oprosti nepotrebnih formalnosti, pri-naša načrt samo eno olajšavo in še ta nima nobe-ne praktične vrednosti.

Gospodarske zbornice so zahtevale, da se pri nezgodnem zavarovanju preide od sistema kapite-lnega kritja na sistem porazdelitve, ki je cenejši. Gospodarske zbornice so nadalje zahtevale, da se pri minimalni renti 10% pridobitna nesposobnost nekoliko poviša, ker se ne more resno govoriti o kakšni 10% pridobitni nesposobnosti. Niti ta predlog ni bil sprejet, dasi s tem ne bi bili ogroženi inter-esi delavstva. Zbornice so menja, da bi se, ka-kor so se vpoštevati interesi delavstva, ravno tako morali vpoštevati tudi interesi gospodarstva. Tudi pri osnovanju ekspozitur in pri vprašanju podjet-niških blagajna se zahtevam gospodarskih zbornic ni ugodilo. Ocenjevanje zakonskega načrta je bilo zelo težko, ker ni bilo načrta zakona priloženo po-jasnilo, pa tudi potrebni statistični material ne. Gospodarske zbornice smatrajo za posebno potrebno, da se Osrednji urad, takšen kakor je sedaj, po-polnoma reorganizira, ker je neokreten in drag.

Za autonomijo okr. uradov

Pri reorganizaciji je predlog ljubljanske zbor-nice — in sedaj še nekaterih drugih zbornic —, da postanejo okrožni uradi popolnoma avtonomni in celo samostojni nosilci vseh vrst zavarovanj. Zbornice smatrajo za potrebno, da se spravi-jo v sklad obveznosti in bremena poslodajalcev v načrtu zakona o socialnem zavarovanju s predpisi načrta zakona o obrti. Kakor prejšnji zakon, ima tudi sedanjí tendenco, da čim bolj omejuje delova-nje privatnih društvenih blagajna. Nasprotno bi se morala z vsemi sredstvi razširiti njih delavnost. Ker se z uvedbo zavarovanja za onemoglost, sta-rost in smrt obremenjuje gospodarstvo s 180 mili-joni Din letno, smatrajo zbornice, da je takšno za-varovanje sicer potrebno, toda sedanjí moment ni najugodnejši. In zbornice predlagajo, da država aktivno sodeluje pri bremenih tega zavarovanja.

Kajti čl. 97 načrta ne obvezuje države, da aktivno sodeluje pri bremenih starostnega zavarovanja. Gospodarske zbornice stoje na načelnem stališču, da se mora krog zavarovancev čim bolj razširiti. Izjemno pa naj se rudarske skladnice izločijo iz splošnega socialnega zavarovanja in ostanajo sa-mostojne. Gospodarske zbornice žele, da se delegi-ranje tretjine članov v načelstvo izvrši na predlog zainteresiranih zbornic. Zbornice predlagajo ko-rekktivno zavarovanje paritetnega principa, po ka-terem bi smelo v samoupravah glasovati samo enako število članov ene in druge strani. Izkušnja je pokazala, da so se mnoga določila zakona spre-menila s statuti in drugimi normativnimi pred-pisi, ki pa nikdar niso bili predloženi zbornicam v izjavo. Anomalije nastanejo zaradi zavarovanja sezonskih delavcev, in zbornice predlagajo, da se taki delavci zavarujejo pod posebnimi pogoji, ki bi bili v skladu z značajem njih zaposlitve.

Načrt, kakor omenjeno, znatno razširja nalo-ga zavarovanja z obširnimi preventivnimi ukrepi za bolniško, nezgodno in starostno zavarovanje. Zbornice zahtevajo, da se preventivni ukrepi po-polnoma izločijo, ker spadajo med naloge države in ne socialnega zavarovanja, ki ga plačajo intere-senti sami. Določila glede jamstva za plačevanje prispevkov so nepravilna in ustvarjajo izjeme od splošnih juridičnih principov. § 37 konstruira po-polnoma nov pojav utaje (poneverbe). Mogoče bo vsakega gospodarja kazensko preganjali, ako pra-vočasno ne plača dolžnega prispevka. Kar se tiče zbiranja prispevkov za delavske zbornice in borze dela, smatrajo zbornice, da ne gre ustanov social-nega zavarovanja obremenjevati z nalogami, ki pomenijo povečanje upravnih stroškov. Zamudne obresti za neplačane prispevke so previsoke. Pri kazenskih določilih se opaža dualizem. Ene kazni so določene za nameščence, druge za gospodarje. In takega dualizma ne pozna noben drug zakon. Tudi kazni niso dovolj specificirane. Ob zaključku svojih načelnih pripomb zbornice sporočajo mini-stru, da ostajajo glede podrobnosti v celoti pri predlogih, ki so jih predložile ob priliki izvršene ankete o reformi socialnega zavarovanja januarja lani. Te pripombe predstavljajo skrajne meje na-porov in bremen, ki bi jih moglo narodno gospo-darstvo prenašati. Spomenico so podpisale tri bel-grajske zbornice v imenu vseh zbornic v državi.

Borza

Dne 10. februarja 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu so tečaji bili čvrstješi. Promet je znašal 1,7 milj. Din in ga je bilo največ v devizi Praga. Vse zaključene de-vize je dala Narodna banka.

Ljubljana (v oklep. zaklj. teč.). Amsterdam 2279 bl., Berlin 1347,50—1350,50, Bruselj 791,90 bl., Budimpešta 990,14 bl., Curih 1095,50 bl., Du aj 795,49—798,49 (796,99), London 273,85 bl., New-york 56,62 bl., Pariz 222,51 bl., Praga 167,44—168,24 (167,84), Trst 296,90—297,07.

Zagreb. Amsterdam 2279 bl., Dunaj 795,49—798,49, Berlin 1347,50—1350,50, Bruselj 791,90 bl., Budimpešta 988,54—991,64, London 275,45—276,25, Milan 296,01—298,01, Newyork ček 55,52—56,72, Pariz 221,51—223,51, Praga 167,44—168,24, Curih 1094,40—1097,40. — Skupni promet brez kompen-zacij je znašal 5,66 milj. Din.

Belgrad. Amsterdam 2276—2282, Budimpešta 988,64—991,64, Berlin 1347,50—1350,50, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 795,44—798,44, London 275,45—276,25, Newyork 56,52—56,72, Pariz 221,51—223,51, Praga 167,44—168,24, Trst 295,90—297,90.

Curih. Belgrad 9,1275, Pariz 20,305, London 25,17, Newyork 517,65, Bruselj 72,25, Milan 27,105, Madrid 52,30, Amsterdam 207,85, Berlin 123,08, Dunaj 72,72, Stockholm 138,65, Oslo 138,55, Ko-penhagen 138,55, Solija 3,75, Praga 15,315, Var-sava 58, Budimpešta 50,35, Atene 6,70, Carigrad 2,455, Bukarešta 3,08, Helsingfors 13.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je bila, kar se tiče domačih, v glavnem respresmenjena, pač pa so bili čvrsti dolarski papirji. Tako je bilo 7% Bler. pos. zaključeno po 82 in 82,125, nadalje 7% pos. DHB (imenovano Seligmannovo) po 81,25. V ostalih državnih papirjih ni bilo zaključkov. Ži-vahno je bilo tržišče bančnih delnic. Jugobanka je bila zaključena po nespremenjenem tečaju 78, kakor tudi Poljo banka po 56. Prastrediona se je učvrstila na 975 in 980. Union banka je nadalje narasla na 195, kasneje pa je popustila na 194,50. Znatno je bil promet v delnicah Srpske banke, ki je bila najprej zaključena po 193, nadalje 193,50 in 194. Industrijski papirji so brez interesa in be-ležimo zaključek le v delnicah Slaveksa po ne-spremenjenem tečaju 50. Izmed ostalih industrij-skih papirjev so bile čvrstejše delnice Union mlina in Trboveljske. Čvrsti so papirji parop. družb.

BIJELI TJEDAN

Za gospode smo določili te-le rekordne cene.

Moški klobuki iz gladke volnene kožuhovine v različnih bar-vah in izvršitvi komad po .	Din 28—
Druga vrsta	Din 33—
Moški klobuki iz dlakaste volne-ne klobučevine v lepih mod-nih barvah in lepi izvršitvi za rekordno ceno	Din 35—
Moške srajce iz frencha, perline s dvema ovratnikoma	Din 46—
Dobre bele moške srajce iz moč-nega šifona z vložnimi prsi, manšetami in 2 ovratnikoma	Din 65—
Nočne srajce za gospode iz močne tkanine v kompletni izvršitvi z lepimi obšavi	Din 56—
Kratke spodnje hlače za gospode iz močnega gradla v solidni izvršitvi	Din 25—
Doje spodnje hlače za gospode trakovi iz zanesljivega gradla	Din 35—
Moške nogavice iz Macco, vzor-časte ali barvaste, par po .	Din 4—
Moške nogavice v pastelnih bar-vah, par po	Din 4-50
Močne strapac-nogavice par po	Din 7—
Močne nogavice v lepih modnih barvah lepi vzorci ter zelo močne, par za	Din 11—

Naročila naših odjemalcev z dežele se z največjo skrbnostjo odpošiljajo. Garantiramo za kakovost blaga. Ne odgovarjajoče zamenjamo ali vrnemo denar.

Največja trgovina in razpošiljalnica

Kastner & Öfler

Zagreb.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 92,50 bl., 7% Bler. pos. 82,50 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 125 den., Prastrediona 980 den., Kred. zavod 170 —180, Vevče 128 den., Stavba 40 den., Split ce-ment 350—400, Ruše 200—230.

Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 86,50—87, agrari 49,50—50,50, vojna škoda ar. 419—419,50, kasa 419—419,50, 2. 416,50—417, 3. 416 den., 5. 419 bl., 6. 417—418, tob. srečke 28 bl., srečke Rdeč. križa 48 bl., 8% Bler. pos. 92—92,75, 7% Bler. pos. 82—82,125 (82—82,125), 7% pos. Drž. hip. banke 80,125—80,25 (81,25), 6% begl. obv. 68,75—69,50, Pos. m. Zagreba 72 bl. — Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katolička 36—38, Poljo 53—57 (56), Kreditna 125 —129, Union 194—196 (195, 194,50, Juho 78—78,50 (78), Lj. kred. 125 den., Medjunarodna 68,50 den., Narodna 8050—8250, Prastrediona 975—980 (975, 980), Etno 135 den., Srbska 193—194 (193, 193,50 —194), Zemaljska 133 den. — Industrijske delnice: Nar. sum. 25 den., Guttman 135—150, Slaveks 50—51 (50), Slavonija 200 den., Danica 95—100, Pivara Sar. 220 den., Drava 235—237, Seferana Osjek 280—285, Nar. ml. 20 den., Osj. liev. 220 den., Union 60—65, Vevče 128 den., Isis 40—43, Ragusea 380—390, Jad. plov. 545 den., Trboveljska 342,50—344, Split cement 360 bl.

Belgrad. Narodna banka 8,120, 7% inv. pos. 88 (25,000), agrari 49,50—50,50, vojna škoda 419,50 —420,25 (1250 kom.), 2. 415,50, 6. 416—417,50, 7% Bler. pos. 82,25—82,375, 6% begl. obv. 69,75.

Notacije drž. pap. v inozemstvu. London 7% Bler. pos. 80—80,625, Newyork 8% Bler. pos. 91,50 —92,50, 7% Bler. pos. 80,50—81, 7% pos. DHB 79,50—81.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 92,45, Wiener Bankverein 16,50, Creditanstalt 46,90, Escompteg. 160, Aussiger Chemische 156,50, Mundus 135, Al-pine 20,55, Trboveljska 43,40, Leykam 3,40, Rima Murany 69.

Žitni trg

Tendence na našem žitnem trgu je ostala na-dalje čvrsta in so danes zahtevali za pšenico Srbo-bran in gbč. 162,50, za polisko blago 163. Koruza stane danes 80 času primerno suha, stara je neiz-premenjena v ceni 97,50—100. Moke so ostale v ceni bistveno neizpremenjene; Dovozi blaga so slejkoprej slabi, tudi povpraševanje ni nič kaj znatno. Trg je v stagnaciji in nam tudi v nadalj-njem poteku meseca februarja ni pričakovati zna-čnega oživiljenja kupnje.

Sombor. Koruza bač. nova, sr. garant. 77,50—82,50, nova februar 80—85. Vse ostalo neizpreme-njeo. Tendence prijazna. Promet 140 vagonov.

Budimpešta. Tendence neenotna. Promet ži-vahen. Pšenica marec 14,86—15,55, zaklj. 14,98—14,99, maj 14,95—15,52, zaklj. 15,01—15,05, rž ma-rec 11—11,07, zaklj. 10,99—11, maj 11,15—11,32, zaklj. 11,15—11,16, koruza 12,46—12,51, zaklj. 12,50—12,51, tranz. maj 9,95—10, zaklj. 9,95—9,96.

Živina

Mariiborski živalski sejem dne 10. februarja. Prignanih je bilo 6 bikov, 14 konj, 152 volov, 261 krav, 4 teleta, skupaj 437. Prodanih je bilo 216, od teh za izvoz v Avstrijo 4, v Italijo 70. Cene za 1 kg žive teže: debeli voli 7,75—9, poldebili 6,50—6,75, plemenski 5,50—6, bikji za klanje 6,50—8, klavne krave debele 5,50—6, krave klobasariče 2,50—3, molzne krave 4,50—5,50, breje krave 4,50—5,50, mlada živina 6,50—7,50, volovsko meso I. 18—20, II. 14—16, meso od bikov, krav in telic 10—14, telečje I. 22—35, II. 15—20, svinj, meso sveže 14—20. Dunajski prašijski sejem. (Poročilo trdnice Ed. Saborsky & Co., Dunaj.) Pripeljanih je bilo 10.093 pršutarjev in 2440 špeharjev. Iz Jugoslavije vsega skupaj 1685. Cene: špeharji najboljši 1,58, I. 1,50 —1,55, II. 1,45—1,48, kmečki 1,45—1,55, najboljši 1,60, pršutarji 1,30—1,80. Tendence: Cene špehar-jev so zrastle za 5 do 8 grošev, pršutarjev pa za 20 grošev.

Ljubljana. Knjižnica: Iz založništva Jugoslav. knjižarne v Ljubljani: 20. zvezek: Savinšek: 28 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Senkewicz: NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din. — 32. zvezek: Conan Doyle: IZGUBLjeni SVET (The Lost World), 28 Din, vez. 40 Din. — 33. zvezek: Reimnitz: ZAGORSKI ZYONOL (s slikami), 24 Din, vez. 32 Din. — 34. zvezek: Bridges: NA POMOC, 30 Din, vez. 42 Din. — 35. zvezek: Brackel: CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1955.

Bilo je jasno, da je prišel nemški učenjak vsaj teoretično neznani moči na sled. Čim bolj so se po-glabljalji fiziki celega sveta v posameznosti njegovih izvajanj, tem bolj so morali priznavati pravilnost njegovih sklepov. V resnici je bila le ta edina razlaga za neverjetne učinke moči. Treba je bilo moči spro-stiti prostorno energijo na poljubnem mestu zemelj-ske oble.

Toda sredstev za to ni nihče poznal. Ako na vse-zadnje ... ne ve še več ta nemški profesor, kakor je povedal v predavanju? Misel, da bi mogla odkriti skrivnost ena sama država, da bi se mogli napraviti za gospodarja ostalemu svetu, je vzbudila nov nemir.

Na vseh točkah zemlje so čakali, da se zopet po-javi moč. V napetem težkem pričakovanju je bil svet, kolikor so na njem prebivali misleči ljudje.

Bilo je okrog poldanske ure petnajstega avgusta. Brezžični brzojavji so švigali ko vedno po celem svetu. Ob 12. uri 30 minut 15 sekund je bil ta promet nenadoma prekinjen. Do tedaj je dajala neznana moč svoje brzojave potom neposrednega vplivanja na eno izmed velikih evropskih ali ameriških postaj. Toda ob tej uri petnajstega avgusta je nastalo nad vzhod-nim delom Atlantika hipoma močno elektromagnet-sko polje v ozračju. Njegovo jedro je imelo obliko ozkega, visokega stolpa. Brnelo je s sto tisoč tresljaji na sekundo in izžarevalo valovno silo v množini de-setih milijonov kilovatov na vse strani sveta.

V ritmu Morzejevih znakov je prihajalo in izgi-njalo polje, in kjerkoli so se nahajale v Evropi in Ameriki električne naprave, jih je prisililo k skup-nemu nihanju. Potniki na električnih cestnih želez-nicah so slišali znake v enoglasnem brnenju motor-jev. Kjer so gorele električne žarnice, so začele ob tej uri cvrčati in dajati Morzejeve znake. Kjerkoli je imel kdo telefonsko slušalko na ušesu, so prekinili ne-nadoma razgovor glasno in ostro zveneči Morzejevi znaki. Pisala vseh brzojavnih postaj so prenehala v teh minutah s pisanjem brzojavk svojega obrata in so beležila vesti moči:

»Moč: Vojna je končana! Moč zahteva posluš-nost, kaznuje neposlušnost.«

Svet je vztrepetal ob besedah te vesti. Kakor udarci z bičem so zadevali kratki, jedrnatí stavki, ki so mu javljali novega gospodarja. Ko težek črn oblak je legel pritisk tuje zapovedujoče volje na človeštvo. Vlade in posamezni državniki niso vedeli, kaj bi po-čeli. Bilo je nemogoče dvomiti nad resnostjo te brzo-javke. Za to so bili dokazi moči, ki so jih okusili do-slej, premočni in pretehtni.

V zunanji politiki sicer v tem trenutku ni bilo težav. Moč je ukazovala mir in bila je le ena možnost, da ubogajo brezpogojno. Zato pa so se pojavljale težave v notranjosti. Posamezni narodi so se bolj ali manj začeli upirati svojim vladam. Posamezniki so se spravevali, ali ima sploh kaj zmisla, da poslušajo od-redbe vlade, ki je sedela na svojem stolu le po milo-sti moči, ki bi jo lahko ista moč vsako minuto uni-čila. To niso bili niti najslabši elementi, ki se jih je pod tem pritiskom polastila splošna nevolja in ki so

izgubili vsako zanimanje za državo kakor tudi za svoje lastne zadeve.

Profesor Raps je sedel v svoji pisarni. Bila je visoka, skromno opremljena soba. Pred učenjakom je ležal rokopis skoro dovršenega dela. Poleg tega je pokrival cel kup pisem in brzojavk veliko pisalno mizo. Vprašanja državnih uradov, znanstvenih usta-nov, posameznikov in tudi tujih vlad.

Profesor se ni ozrl na te tisoče pisem in vprašanj. Na ta pisanja, ki bi za njih odgovor zaposloval cel urad cele mesece. Izgledal je siv in propal in je držal papirni trak z brzojavko moči v rokah. Ustnice so mu drgetale in oblikovale pretrgane besede.

»... Moj Bog! ... Ali more priroda to trpeti ... ali more posameznik dati svetu večno zimo ali večno sonce ... to naj bo človek ... ki mu je izročena usoda vsega človeštva ...«

Profesor je odvrnil pogled od brzojavke. Njegovo oko se je ustavilo na sliki nad pisalno mizo. Bil je to star dragocen bakrorez iz osemnajstega stoletja. Dar njegovih slušateljev. Bakrorez je predstavljal Šveda Karla pl. Linnéja. Učenjakov duh se je oklenil slike kakor svete podobe.

»Ni mogoče ... kje so železni zakoni vzročnosti. ... Pomota je ... pomota ali pogreška narave ... to-da se more-li narava motiti?«

Zagledal se je v napis pod sliko. Latinske be-sede: »Natura non facit saltus.« (Narava ne dela sko-kov.) Vodilno načelo onega genialnega prirodo-slovca, s katerim se je označil za Darwinovega pred-hodnika.

Profesor Raps je vedno znova in znova čital be-sede v kratkem stavku.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo vilo. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Šivilja
išče službo v mestu kot pomočnica; gre pa tudi kot hišna k boljši družini. Navesti je pogoje in plačo na upravo »Slovenca« pod št. 1483.

Pekovski pomočnik
izkušena in zanesljiva moč išče službo v mestu ali na deželi. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštenost«.

Kmetijski mladenič
pošten, izobražen, 30 let star, želi primerne službe kot skladiščnik, sluga ali podobno. - Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1467.

Ključavn. pomočnik
star 25 let, dobro izvežban v vseh v to stroko spadajočih delih, išče stalno službo, najraje v mestu, pa tudi na deželo. Ponudbe pod »Zanesljiva in poštena moč« upravi.

Zasluzek

Trajna eksistenca
Veliko podjetje išče za takojšen nastop abiturienta sred. šole iz boljše rodbine, kot uradniško moč, najraje začelnika. - Istotam se sprejme dipl. inženir, stavb. ali stroj. stroke. Prednost imajo oni, ki obvladajo poleg slovenščine tudi nemščino. - Ponudbe pod »Trajna eksistenca« na upravo »Slovenca«.

V službo se sprejme kot

uradniški pripravnik

absolvent državne dvorazredne trgovske šole. - Ponudbe s priporočili in referencami je poslati do 19. t. m. na upravo »Slovenca« pod značko »Vestens«.

Zahvala

Za premnože dokaze iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega nadvse ljubljenega soproga, brata, strica in svaka, gospoda

Drago Lapajne

skladiščnika tovarne »Titan« d. d. v Kamniku

se iskreno zahvaljujemo vsem za poklonjeno cvetje in vence. Posebno hvalo smo dolžni č. duhovščini, g. dr. Matjaščiču za njegov trud, vodstvu tovarne »Titan« za njihovo podporo za časa bolezni, upravi kr. barutane, Narodni čitalnici, gasilnemu društvu Duplica, delavskemu pevskemu društvu »Solidarnost«, tovarniškemu uradništvu in delavstvu ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Srčno se zahvaljujemo tudi g. Kravosu kot zastopniku »Zveze društva delovodij, industrijskih uradnikov in privatnih nameščencev« za ganljiv govor od odprtem grobu.

Vsem in vsakomur posebej prischna hvala!

Kamnik, dne 10. februarja 1931.

MARIJA LAPAJNE
za ostale žalujoče.

Zahvala

Vsem, ki so nam ob bridki izgubi našega strica, milostnega gospoda

prelata

dr. Jožefa Lesarja

na kakršenkoli način izkazali sočutje, se tem potem najiskreneje zahvaljujemo. Naj blagovolijo sprejeti zahvalo zastopniki oblasti, predstavniki učilišč, zastopniki karitativnih društev in vsi ostali častiti udeleženci pri pogrebu, posebno že g. generalni vikar in stolni dekan Ignacij Nadrah, ki je rajnika pokopal, in pevski zbor gg. bogoslovcev, ki mu je odpel ganljive žalostinke.

Priporočamo pokojnega g. prelata v blag spomin in molitev.

Žalujoči sorodniki.

Pouk

Čamernikova
šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36
(Jugo-avto). Prva oblast.
koncesionirana Prospekt
zastoj. Pišite ponj!

Stanovanja

Lepo stanovanje
solnčno, 2 sobi, kuhinja
ter vse pritlikline tako j
oddam ali s 1. marcem.
Naslov v upravi »Slovenca«
pod št. 1449.

Stanovanje

z delavnico ozir. skladiščem se odda s 1. marcem na glavnem trgu v Kranju, pripravno za malo obrt, kakor: trgovino z zelenjavo, čevljarja ali kaj sličnega. Vpraša in ogleda se pri lastniku Franc Majdič, Kranj.

Lepa mesečna soba
se odda takoj. Stari trg št. 11 a, II. nadstr., Ahacičeva hiša.

Sobo in kuhinjo
oddam. - Naslov v oglaš. odd. »Slovenca« pod št. 1491.

Vnajem

Hiša,
katera vsebuje tri sobe, kuhinjo s pritliklinami ter vrtom, se odda v najem. - Poizve se pri županu Oražmu, Moste.

Porestva

Proda se
krasno stavbišče v bližini kolodvora Vižmarje-Sent Vid, na iako prometnem kraju. Pojasnila se »dobe v restavraciji pri kolodv«.

Kupimo

Staro železo
baker, medenino, svinec in vse druge stare kovine kupuje Stupica Franc, železnina v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1.

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Dobro ohran. opravo
za specerijsko trgovino - kupim. - Ponudbe pod »Oprava« št. 1451 na upravo »Slovenca«.

Prodano

Nov, črn pianino
lep glas, ceno prodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1485.

Puhasto perje
čisto čebano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju L. BROZOVIC - Zagreb, Hlica 82. Kemična čistilnica perja.

ROLETE
SPECIALNA TVRKA
ROLET
ZAHTEVAJTE CENIK
VSEH VRST MEDOKENSKIH
IZAVESE
I. BERNIK
LJUBLJANA-LINHARTOVA 16

Prodajo se
dobro ohranjeni mizarski stroji z vso potrebno transmisijo. - Ogleda se pri Andreju Kregar, tvornica pohištva, št. Vid-Vižmarje 59.

Razne zaboje
od tobačnih izdelkov, kakor tudi druge, stalno in po nizke ceni naprodaj pri Josipu Langeršek v Marenbergu.

Krava
s štiri tedne starim teletom, prav dobra molznica, se prodaja. - Naslov v upravi »Slovenca« št. 1347.

Polenovka
namočena, najboljša pri I. Buzzolini, Lingarjeva ul.

Peč
prav dobro ohranjena, se ceno prodaja v skladišču »Figovec«.

Prodajam
dekor. divan, pisalno mizo in flobert puško. - Naslov v oglaš. oddelku »Slovenca« pod št. 1490.

Prodajmo!
Bilard (Seiferd) poceni. - Poizve se pri podružnici »Slovenca« v Trbovljah.

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladijska tla, ceno oddaja Fran Suštar, Dolenjska cesta. Tel. 2424

Drva
odpadki od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrenčič & Ko Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolodvorom.

Obrt

Modroce
zgornje, iz močnega blaga 240 Din
Mreže, otomane, divane, lctelje, kupite najceneje pri Ignacij Narobe, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16, pri »Levu«.

***Wallet Express**
Ljubljana - Stari trg 19, naznanja cenj. damam in gospodom, da si je nabavil najmodernejši ameriški universal likalni stroj. Zaradi tega je v položaju garderobo v hitrem času zlikati. Oblike se kemično čistijo in pošijejo. Likanje 18 Din, obračanje 300 Din. Stranke na likanje lahko počakajo v posebni čakalnici. Po obleko se pošlje na dom. - Mesečni abonma 4 kratno likanje in čiščenje 100 D, samo likanje 50 Din.

Philipsov jubilejni pianino
s 5 letno garancijo je najcenejši kvalitetni izdelek. Minka Modic, Ljubljana, Cojzova cesta 9.

Pianine, orgle
harmonije, piščali in ventilatorje za orgle izdeluje najceneje Anton Dornič, izdelovatelj orgel v Radovljici.

Vaše zlato
srebro, predmeti iz medi in raznih kovin postanejo kot novi, če jih drgnete s suho »Polirrol« - krpico. Ne rabite nikakih drugih čistilnih pripomočkov. - Razpošilja proti predplačilu 10 Din tvrdka »Valko«, Celje. - Prospekti brezplačno.

za
za tla premog
suha drva
ali hohs
klicite tel 2056
or. naročite v
Wolfovi 1 pri
Dom. Lebin

Mlinariji!

RZ. prosa, ajda in ječmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA, Restleova cesta 24. Veletrogovina žita in moka.

Modroce

vrhne iz la atrika močno blago Din 260 - mreže - postelne odeje - žimo - cvilih najceneje kupite pri

Rudolf Sever
Ljubljana, Marijin trg 2
Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32

SMUŠKE

in vseh vrst športne čevlje, garantirano nepremočljive, ima v zalogi in izdeluje po meri A. ZALOKAR Gosposvetska cesta 8, 3149

HRIPO

INFLUENCO PREHLAD

odstrani čez noč
Masirajte nekoliko na večer z ALGO prsa, hrbet, roke in noge za masažo
Vstali boste BREZ VROČINE, SVEŽ in PREROJEN
ALGA se dobliva povsod 1 steklenica Din 16 Po pošti pošlje Laboratorij »ALGA« Sušak
4 stek. Din 77-, 8 stek. Din 131-, 14 stek. Din 205-, 25 stek. Din 320-

Lipski pomladni velesojm 1931

splošni vzorčni velesojm od 1. do 7. marca
veliki tehnični in stavbni velesojm od 1. do 11. marca
tekstilni velesojm od 1. do 4. marca
velesojm športnih predmetov od 1. do 5. marca

Pojasnila dobite pri:
zastopstvu STEGU, Ljubljana, Gledališka ulica 8./II. Telefon 2925

Proda se lepo graščinsko posestvo

v izmeri 81 ha njiv, travnikov in gozdov v SAVINJSKI DOLINI. Poleg posestva se nahaja tudi enonadstropna hiša z go-tilniško obrtjo.

Vprašati na upravništvo »Slovenca« v Celju

Moderen politehnični zavod - Paris

20. letnik.

Otvoritev akademičnega leta 1931. dne 15. januarja. - Študij za inženjerja »In Absentia« (studij doma) 2 leti (še v krajšem času za kandidate s posebno predizobrazbo). - Fakulteta: gradnja avtomobilov, aeroplanov, elektrarn, železobeton. - Centralna kurjava. - V francoskem ali nemškem jeziku. - Pravila in program: General-Sekretariat (Dept. L. S. 6) T. M. P. 38, rue Hallé, Paris (14-e).

č. s. Adalvina Antonija Adamič
učiteljica, usmiljenka sv. Vincencija P.

K večnemu počitku jo pospremimo v sredo 11. februarja ob 3 popoldne iz Marijinega doma v Kočevju na tamkajšnje pokopališče.
Priporočamo blago pokojnico v pobožno molitev.

Rodbine: Adamič, Požar, Verbič.

Zahvala

Za vse številne izraze odkritega sočutja, ki smo jih prejeli povodom težke izgube našega draga brata, strica in svaka, gospoda

Karla Ekela

višjega admin. svetnika v pokoju

se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, darovalcem prekrasnega cvetja in vencev, osobju Direkcije šum in banske šumarske uprave, vsem kolegom pokojnikovim in končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so draga pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1931.

Žalujoči ostali.